

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 2-2-2021 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Οικονόμου – Πρόεδρος, Σταυρούλα Κουρή – Εισηγήτρια και Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 25-12-2020 (ημεροχρονολογία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) προδικαστική προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1997/28-12-20202 της εταιρίας με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της αναθέτουσας αρχής Ν.Π.Ι.Δ. «...» (...), νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Σταυρούλα Κουρή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την προδικαστική προσφυγή της η προσφεύγουσα επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αρ. πρωτ. ... 2253ΟΙΚ/02-12-2020 (ΑΔΑΜ ... 2020-12-02) προκήρυξη της σύμβασης, καθώς και η υπ' αρ. πρωτ. ... (ΑΔΑΜ ... 2020-12-02) διακήρυξη, κατά το μέρος που περιέχουν τους κάτωθι προσβαλλόμενους που αφορούν στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα και στη στήριξη στην ικανότητα τρίτου, και να επαναπροκηρυχθεί ο διαγωνισμός χωρίς τους όρους αυτούς ή με όρους διαφορετικούς, οι οποίοι θα συμμορφώνονται προς τις διατάξεις και τις γενικές αρχές του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου.

2. Επειδή, έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 του Π.Δ. 39/2017 (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), ποσού 2.052,30€.

Αριθμός απόφασης: 353/2021

3. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του και του χρόνου αποστολής δημοσίευσής του, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., και συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

4. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. γ'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 2-12-2020, η δε εξεταζόμενη προσφυγή ασκήθηκε στις 25-12-2020.

5. Επειδή, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας εν προκειμένω καταρχήν στοιχειοθετείται στο γεγονός ότι, ως δηλώνει, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης εμπίπτει στον πυρήνα της δραστηριοποίησής της και επιθυμεί να συμμετάσχει στον υπόψη διαγωνισμό, πλην όμως, σε περίπτωση διατήρησης της ισχύος των προσβαλλόμενων με την υπόψη διακήρυξη όρων, αποκλείεται η συμμετοχή της στη διαγωνιστική διαδικασία, καθώς δεν τους πληροί. Τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα από την αναθέτουσα αρχή κρίνονται απορριπτέα ως αόριστα και αβάσιμα.

6. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή «...» (...) με την υπ' αρ.πρωτ. ... διακήρυξη προκήρυξε ανοικτό διεθνή διαγωνισμό, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών «Μηχανισμός έγκαιρης ενημέρωσης επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση κρίσεων», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Κατά τον όρο 1.3 της διακήρυξης, αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών, για τη δημιουργία ενός μηχανισμού έγκαιρης ενημέρωσης επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση κρίσεων, που θα αναπτυχθεί σε επίπεδο Διεύθυνσης του Στόχος του μηχανισμού είναι η έγκαιρη ενημέρωση των αρμοδίων, αλλά και η ενίσχυση της ετοιμότητας και ικανότητάς τους να διαχειρίζονται καταστάσεις κρίσεων όταν αυτές συμβούν. Ουσιαστικά ο εν λόγω μηχανισμός θα παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση και εργαλεία προς τις επιχειρήσεις τόσο σε επίπεδο πρόληψης για την έγκαιρη ενημέρωσή τους, όσο και αντιμετώπισης κρίσεων που συνδέονται με την αγορά εργασίας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : και συμπληρωματικού CPV Η εκτιμώμενη

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 410.463,71€ πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ 24%. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε 23 μήνες. Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής. Κατά τον όρο 1.6 της διακήρυξης, η προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 02/12/2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό εσωτερικής αναφοράς: 20-607778-001, καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με ΑΔΑΜ ... 2020-12-02 και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με συστημικό αύξοντα αριθμό Κατά τον όρο 1.5 της διακήρυξης, η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ήταν στις 11/01/2021. και ώρα 11:00, πλην όμως, μετά την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή με την από 30-12-2020 ανακοίνωσή της διατήρησε μεν την ορισθείσα καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, ανέστειλε όμως το άνοιγμα και τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών των υποψηφίων έως την έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ επί της προσφυγής αυτής. Από την επισκόπηση στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού προκύπτει ότι υπέβαλε προσφορά ένας (1) οικονομικός φορέας και δη η εταιρία «...».

7. Επειδή, ειδικότερα, με τη συγκεκριμένη προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα εταιρία βάλλει κατά της ανωτέρω διακήρυξης υποστηρίζοντας τα εξής: **1. ΜΗ ΝΟΜΙΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ:** Από το άρθρο 75 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 προβλέπονται τα εξής: *«Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης». Όπως παγίως γίνεται δεκτό, από τη συνδυαστική ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων με τις γενικές αρχές του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προκύπτουν αβίαστα τα εξής:

(α) Η αναθέτουσα αρχή οφείλει, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, να διατυπώνει με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους, αφετέρου να μην παρέχεται στην αναθέτουσα αρχή απεριόριστη ελευθερία επιλογής του αντισυμβαλλομένου. (β) Σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του Ν. 4412/2016, οι όροι διακήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, πρέπει να μην παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές του ενωσιακού δικαίου και, ιδίως, τις αρχές της διαφάνειας, του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας (βλ. απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκ. 110, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C- 538/13, EU:C:2015:166, σκ. 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκ. 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκ. 31). (γ) Η αναθέτουσα αρχή είναι μεν ελεύθερη, κατ' αρχήν, να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, τους όρους της διακήρυξης και, συγκεκριμένα, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, πλην όμως τα κριτήρια αυτά ελέγχονται από την άποψη της τήρησης του εθνικού και ενωσιακού δικαίου και, ιδίως από την άποψη της συμμόρφωσής τους προς τις παραπάνω γενικές αρχές του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αναλογικότητας. Ο έλεγχος, δε, αυτός γίνεται με βάση τη συγκεκριμένη σύμβαση και όχι αφηρημένα (βλ. ΣΤΕ 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010, Ε.Α. 3719/2011, 676, 214/2011, 1140/2010, 1354, 670/2009, 438/2008, 303/2007, 977/2006). (δ) Τα όποια κριτήρια επιλογής δεν θα πρέπει να φθάνουν σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να περιορίζουν δραστικά τον ανταγωνισμό, χωρίς ο περιορισμός αυτός να είναι απολύτως αναγκαίος για τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συμβατικού αντικειμένου. Ακόμη, δε, και αν παρίστανται, καταρχήν, ως θεμιτά, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής δεν θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν αδικαιολόγητα υποψηφίους οικονομικούς φορείς, κατά τρόπο που να περιορίζεται αθέμιτα η ανάπτυξη υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού (βλ. ΑΕΠΠ 259/2019, 672/2019, 829/2019, 979/2019, 468/2018). Ειδικώς, άλλωστε, ως προς τις απαιτήσεις περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας έχει χαρακτηριστικά κριθεί ότι: (α) Όρος διακήρυξης αναφερόμενος σε προηγούμενες συμβάσεις οι οποίες προσδιορίζονται σε αξία τουλάχιστον ίση με το 100% της υπό ανάθεση σύμβασης για τρία επιμέρους έτη (συνολικά δε για την τριετία σε 300%) θέτει μια ιδιαίτερος υψηλή και δυσανάλογη προς το αντικείμενο της σύμβασης απαίτηση τεχνικής επάρκειας, η οποία ευνοεί τη συμμετοχή περιορισμένου αριθμού διαγωνιζομένων και σε κάθε περίπτωση περιορίζει το δικαίωμα συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δυσχερώς δύνανται να ανταποκριθούν με ίδια μέσα στην εν λόγω ελάχιστη απαίτηση τεχνικής ικανότητας (βλ. ΑΕΠΠ 468/2018). (β) Όρος διακήρυξης αναφερόμενος στην υποχρέωση των οικονομικών φορέων να έχουν εκτελέσει επί ποινή αποκλεισμού συγκεκριμένο και υψηλό αριθμό συμβάσεων εισάγουν ένα αυθαίρετο ποσοτικό κριτήριο, το οποίο δεν δικαιολογείται και δύναται αντικειμενικά να δημιουργήσει δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, οι οποίοι διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα στο ίδιο αντικείμενο με λιγότερες όμως συμβάσεις από τις απαιτούμενες (βλ. ΑΕΠΠ 829/2019). (γ) Όρος διακήρυξης αναφερόμενος στην υποχρέωση των οικονομικών φορέων να διαθέτουν για την παραδεκτή συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία εμπειρία μόνο σε φορείς του δημοσίου τομέα, περιορίζει υπέρμετρα τον ελεύθερο ανταγωνισμό και αντίκειται στις προστατευόμενες από το εφαρμοστέο εν προκειμένω δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Και τούτο διότι εισάγει ανεπίτρεπτη διάκριση της αποκτηθείσας εμπειρίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (βλ. ΑΕΠΠ 979/2019). Στην προκείμενη περίπτωση, από τον όρο τον όρο 2.2.6 περ. Α' της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: *«Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Α. Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς κατά τα (5) πέντε τελευταία έτη, σωρευτικά τα*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

κατωτέρω υπό στοιχεία (1) και (2) ζητούμενα: 1. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού. 2. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε κάθε ένα από τα κατωτέρω πεδία. Έργο το οποίο ενδεχομένως, καλύπτει παραπάνω από ένα από τα κατωτέρω αναφερόμενα πεδία, λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση του κριτηρίου αυτού για το ένα μόνο πεδίο. • Έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών • Υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας · Ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης · Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών. Επισημαίνεται ότι: - για την πλήρωση του κριτηρίου, τόσο της ζητούμενης υπό Α1 όσο και υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθούν και δεν θα ληφθούν υπόψη δύο ή/και περισσότερα έργα με σκοπό την κάλυψη αθροιστικά του απαιτούμενου προϋπολογισμού ύψους 100% και 50% του παρόντος διαγωνισμού, αντιστοίχως. - για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθεί και δεν θα ληφθεί υπόψη έργο που έχει δηλωθεί για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α1 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας». Λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτει αβίαστα ότι ο συγκεκριμένος όρος της διακήρυξης είναι πολλαπλώς ακυρωτέος για τους εξής λόγους: (α) Κατ' αρχάς, με τον όρο αυτόν η αναθέτουσα αρχή ζητεί από την προσφεύγουσα και από κάθε άλλον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα να έχει εκτελέσει για την παραδεκτή συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία συμβάσεις που ανέρχονται σε συνολικό ύψος μεγαλύτερο από το 300% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Τούτο προκύπτει από το ότι η αναθέτουσα αρχή ορίζει ότι απαιτείται οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να έχουν εκτελέσει ένα έργο με προϋπολογισμό ανώτερο από το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και σωρευτικώς να έχουν εκτελέσει και τέσσερα έργα σε συγκεκριμένα «πεδία», ο προϋπολογισμός καθενός εκ των οποίων να ανέρχεται σε

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ποσοστό τουλάχιστον 50% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ($4 \cdot 50\% = 200\%$). Ο όρος, όμως, αυτός είναι προδήλως μη αναγκαίος, δυσανάλογος και περιορίζει υπέρμετρα τον ανταγωνισμό, αφού για την εκτέλεση μία σύμβασης με εκτιμώμενη αξία 410.463,71 ευρώ, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να έχουν εκτελέσει συμβάσεις συνολικής αξίας 1.231.391,13 ευρώ. Εάν ληφθεί, δε, υπόψη ότι η παρούσα σύμβαση αφορά στην παροχή υπηρεσιών το συγκεκριμένο ποσό είναι εξαιρετικά υψηλό, δυσανάλογο και υπέρμετρο (σημειώνεται ότι το ενωσιακό κατώφλι για συμβάσεις υπηρεσιών ανέρχεται μόλις σε 139.000,00 ευρώ), με αποτέλεσμα να μπορούν να λάβουν μέρος στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία ελάχιστοι οικονομικοί φορείς, κατ' αποκλεισμό άλλων ικανών οικονομικών φορέων, όπως η προσφεύγουσα. (β) Πέραν, όμως, τούτου, η αναθέτουσα αρχή έχει φροντίσει να διευκρινίσει, αφενός ότι το υπό 1 έργο δεν μπορεί να συμπίπτει με τα τέσσερα επιμέρους έργα (υπό 2), αφετέρου ότι τα τέσσερα επιμέρους έργα (υπό 2) θα πρέπει να καλύπτονται από τέσσερις αυτοτελείς μεταξύ τους συμβάσεις, ακόμη κι αν οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν μία σύμβαση που καλύπτει δύο ή περισσότερα εξ' αυτών. Με τον τρόπο, όμως, αυτό η αναθέτουσα αρχή προβλέπει έναν αμιγώς ποσοτικό περιορισμό των συμβάσεων που πρέπει να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς για την συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία. Ο περιορισμός, ωστόσο, αυτός, πέραν από το ότι είναι απολύτως δυσανάλογος και υπέρμετρος, είναι και απρόσφορος για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων. Και τούτο διότι, βάσει του όρου αυτού δεν θεωρείται ικανός ένας οικονομικός φορέας που έχει εκτελέσει δύο συμβάσεις που καλύπτουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις μόνο και μόνο επειδή οι συμβάσεις αυτές είναι δύο και όχι πέντε. Και εξ' αντιδιαστολής, ένας οικονομικός φορέας αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία παρόλο που μπορεί να έχει εκτελέσει έξι ή περισσότερες συμβάσεις, οι οποίες αθροιστικά καλύπτουν τις προβλεπόμενες υπέρμετρες απαιτήσεις. (γ) Εξάλλου, από ποιοτική άποψη, η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς *«Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού»* είναι προδήλως αόριστη, μη συναφής, απρόσφορη και μη αναγκαία, εάν ληφθεί υπόψη το

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Όπως προκύπτει αβίαστα από το παράρτημα Ι της διακήρυξης, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης δεν συνίσταται στη συμβουλευτική υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής για την υλοποίηση εκ μέρους της ενός συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου (όπως επί παραδείγματι στην περίπτωση της τεχνικής βοήθειας μίας διαχειριστικής αρχής). Η μόνη, δε, σχέση που έχει η παρούσα σύμβαση με τη συγκεκριμένη απαίτηση έγκειται αποκλειστικά και μόνον στο ότι συγχρηματοδοτείται από πόρους του ΕΣΠΑ. Παρόλα αυτά, η εμπειρία των οικονομικών φορέων δεν μπορεί να καθορίζεται βάσει της πηγής της χρηματοδότησης της σύμβασης, όταν μάλιστα το συμβατικό αντικείμενο δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την διαχείριση και παρακολούθηση ενός συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου. Μία τέτοια απαίτηση είναι προδήλως απρόσφορη για τη διασφάλιση της ικανότητας των οικονομικών φορέων να εκτελέσουν το συμβατικό αντικείμενο. Βάσει, δε, αυτής μπορεί να θεωρηθεί ικανός ένας φορέας που έχει εκτελέσει επί παραδείγματι μία σύμβαση που δεν αφορά καν στην παροχή υπηρεσιών (αφού δεν ορίζεται από τη διακήρυξη ότι το επικαλούμενο έργο πρέπει να είναι έστω παρόμοιου τύπου), αλλά στην προμήθεια ή στην εκτέλεση έργου, μόνο και μόνον επειδή αυτά συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ ταυτόχρονα ένας φορέας που έχει εκτελέσει μία απολύτως όμοια κατά αντικείμενο σύμβαση με την υπό ανάθεση δεν θεωρείται ικανός, επειδή η σύμβαση αυτή δεν συγχρηματοδοτήθηκε από πόρους του ΕΣΠΑ ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε κάθε, τέλος, περίπτωση, ο όρος αυτός με τον τρόπο που έχει διατυπωθεί περιέχει μία κεκαλυμμένη διάκριση εις βάρος οικονομικών φορέων που έχουν εκτελέσει παρόμοιες συμβάσεις στον ιδιωτικό τομέα και όχι στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (δ) Τέλος, από ποιοτική άποψη, από έλλειψη νομιμότητας πάσχει και η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς τέσσερις επιμέρους συμβάσεις στα πεδία που περιγράφονται στον όρο 2.2.6. περ. Α' υποπερ. 2 της διακήρυξης για τους εξής λόγους: αα) Κατ' αρχάς, και στον όρο αυτόν η αναθέτουσα αρχή απαιτεί οι επικαλούμενες από τους οικονομικούς φορείς συμβάσεις να αποτελούν «συγχρηματοδοτούμενα ή ευρωπαϊκά έργα», όρος ο οποίος για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω είναι προδήλως μη συναφής, απρόσφορος και μη αναγκαίος σε σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, ενώ

Αριθμός απόφασης: 353/2021

εισάγει κεκαλυμμένη και αθέμιτη διάκριση της εμπειρίας των οικονομικών φορέων βάσει, είτε της προέλευσης της χρηματοδότησης των συμβάσεων που επικαλούνται, είτε του φορέα για τον οποίο υλοποιήθηκαν, αποκλείοντας πλήρως τον ιδιωτικό τομέα. Εξάλλου, τέτοια διάκριση προβλέπεται ευθέως ως προς το δεύτερο πεδίο, όπου προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν εκτελέσει σύμβαση για την υποστήριξη των υποδομών του Δημοσίου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας, αποκλείοντας κατά τρόπο πρόδηλο το σύνολο του ιδιωτικού τομέα, στον οποίο εκτελούνται ομοίως παρόμοια έργα, αφού στον ιδιωτικό τομέα ανήκουν και οι κοινωνικοί εταίροι, που ασχολούνται επίσης με ζητήματα απασχολησιμότητας, όπως τα επαγγελματικά σωματεία κ.λπ. ββ) Κατά δεύτερον, η διατύπωση των συγκεκριμένων «πεδίων» ενέχει πρόδηλη αοριστία και αμφισημία, με αποτέλεσμα να μην είναι κατανοητό στην προσφεύγουσα τι συμβάσεις θα πρέπει να έχει εκτελέσει για να συμμετάσχει νομίμως στην διαγωνιστική διαδικασία. Πιο αναλυτικά, οι συγκεκριμένοι όροι εμπειρέχουν πλήθος αόριστων αξιολογικών εννοιών, όπως επί παραδείγματι «Υποστήριξη Υποδομών», «Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα», με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολα κατανοητό το τι πρέπει να επικαλεστούν οι οικονομικοί φορείς για να συμμετάσχουν νόμιμα στη διαγωνιστική διαδικασία. Εξ' αντιδιαστολής, άλλωστε, η διατύπωση των συγκεκριμένων πεδίων δίδει στην αναθέτουσα αρχή ευρύτατη διακριτική ευχέρεια να αποδεχτεί ή να αποκλείσει συγκεκριμένο οικονομικό φορέα με κριτήρια που δεν αποτυπώνονται με σαφήνεια στη διακήρυξη ή επικαλούμενη αμιγώς τυπικούς λόγους, όπως η λεκτική διαφοροποίηση της διατύπωσης των συμβάσεων που προσκομίζουν οι οικονομικοί φορείς έναντι των συγκεκριμένων «πεδίων». γγ) Κατά τρίτον, τα συγκεκριμένα πεδία, λόγω ακριβώς της αοριστίας τους και της αποσπασματικής διατύπωσής τους, είναι απρόσφορα να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη σύμβαση έχουν την απαιτούμενη εμπειρία για την εκτέλεση της σύμβασης. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι η διατύπωση *«έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών»*, όπως επίσης και η διατύπωση *«Υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας»* και η διατύπωση *«Ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης» είναι τόσο ευρείες, αόριστες και αποσπασματικές, που μπορούν να συμπεριλάβουν συμβάσεις απολύτως άσχετες με το αντικείμενο της παρούσας σύμβασης, ενώ ταυτόχρονα μπορούν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικών φορέων που έχουν εκτελέσει παρόμοιες με την υπό ανάθεση συμβάσεις, με την επίκληση όλως τυπικώς λεκτικών αποκλίσεων. δδ) Κατά τέταρτον, όμως, και κυριότερον τα πεδία αυτά δεν αποτελούν (ουσιαστικά) μία κατηγορία συμβατικού αντικειμένου, από την οποία θα μπορούσε να συναχθεί με ασφάλεια ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την προσήκουσα εμπειρία για την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, το αντικείμενο της οποίας συνίσταται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών (βλ. το CPV της διακήρυξης). Η αναθέτουσα αρχή δεν ζητεί επί παραδείγματι να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς προηγούμενες συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ή να έχουν εκπονήσει μελέτες ή εμπειρογνωμοσύνες, έστω και σε έναν συγκεκριμένα τομέα. Αντιθέτως, η αναθέτουσα αρχή έχει καταγράψει επί της ουσίας αόριστες, αποσπασματικές και μεταξύ τους μη συναφείς διατυπώσεις που παραπέμπουν περισσότερο σε τεχνικές προδιαγραφές και όχι σε μία κατηγορία συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, δημιουργώντας ουσιαστικά την εντύπωση ότι έχει μεταφέρει στο κείμενο της διακήρυξης αποσπασματικούς και αόριστους τίτλους από άλλες (ενδεχομένως) συμβάσεις, κατά τρόπο φωτογραφικό και απολύτως περιοριστικό. εε) Εν πάση, τέλος, περιπτώσει, η προσπάθεια της αναθέτουσας αρχής να καταγράψει αόριστες, αποσπασματικές και μεταξύ τους μη συναφείς διατυπώσεις που παραπέμπουν περισσότερο σε τεχνικές προδιαγραφές και όχι σε μία κατηγορία συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, απαιτώντας από τους οικονομικούς φορείς να έχουν εκτελέσει μία σύμβαση για κάθε μία από αυτές και, μάλιστα, με ιδιαίτερα αυξημένο προϋπολογισμό, χρηματοδοτηθέντα αποκλειστικά και μόνον από πόρους του ΕΣΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντίκειται προδήλως στις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου, εισάγοντας προδήλως μη αναγκαίους, υπέρμετρους και δυσανάλογους περιορισμούς για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό. Και τούτο διότι η ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να ζητεί προηγούμενη εμπειρία, προκειμένου να διασφαλίσει την ορθή εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν εξικνείται έως του σημείου να υποκαθιστά το συγκεκριμένο κριτήριο ποιοτικής επιλογής, με απαιτήσεις που

Αριθμός απόφασης: 353/2021

έχουν περισσότερο τον χαρακτήρα τεχνικών προδιαγραφών, έστω αόριστων και αποσπασματικών, και όχι τον χαρακτήρα της εμπειρίας στην εκτέλεση παρόμοιων συμβάσεων. Η ίδια η φύση και η λειτουργία του συγκεκριμένου κριτηρίου ποιοτικής επιλογής έχει την έννοια ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν προηγούμενη εμπειρία στην εκτέλεση συμβάσεων παρόμοιου τύπου, προκειμένου να διασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Αντιθέτως, η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής για την προηγούμενη εκτέλεση συμβάσεων με σωρεία απαιτήσεων που έχουν περισσότερο τον χαρακτήρα τεχνικών προδιαγραφών και, μάλιστα, με αυξημένο προϋπολογισμό, τριπλάσιο από την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, περιορίζει υπέρμετρα την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και αποκλείει κατά τρόπο αθέμιτο τη συμμετοχής της προσφεύγουσας από τη διαγωνιστική διαδικασία. Εξάλλου, από τον όρο τον όρο 2.2.6 περ. Β' της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: *«Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Β. Να διαθέτουν Ομάδα Έργου, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί με επιστημονική επάρκεια στις απαιτήσεις του Έργου. Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να διαθέτουν Ομάδα Έργου, στην οποία να συμμετέχουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα μέλη: · Ένας (1) υπεύθυνος Ομάδας Έργου: Πρόκειται για στέλεχος το οποίο ηγείται της Ομάδας Έργου και πρέπει να διαθέτει τις τεχνικές γνώσεις, την εμπειρία και το κύρος για να καθοδηγεί και να συντονίζει το σύνολο των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο παρόν Έργο. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται: α. Πτυχιούχος πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τεχνοοικονομικά συστήματα. β. Με τουλάχιστον δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Δύο (2) ερευνητές: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με διδακτορικό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, δύο ερευνητές των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας ερευνητής των Οικονομικών Επιστημών και ένας ερευνητής των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή διδακτορικός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: ✓ Στον τομέα των Οικονομικών*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Τρεις (3) Επιστήμονες: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, τρεις επιστήμονες των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας επιστήμονας των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών, ένας επιστήμονας των Οικονομικών Επιστημών και ένας επιστήμονας των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή μεταπτυχιακός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: ✓ Στον τομέα των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων». Λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτει αβίαστα, κατά την προσφεύγουσα, ότι και ο συγκεκριμένος όρος της διακήρυξης είναι πολλαπλώς ακυρωτέος για τους εξής λόγους: (α) Κατ' αρχάς, ως προς όλα τα μέλη της ομάδας έργου, η αναθέτουσα αρχή ζητεί, ομοίως, να έχουν εμπειρία στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, την οποία περιορίζει αποκλειστικά και μόνον στην εμπειρία υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων ή ευρωπαϊκών έργων. Παρόλα αυτά, όπως ήδη σημειώθηκε ανωτέρω, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης δεν σχετίζεται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ως προς την παρακολούθηση και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου. Αντιθέτως, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης έγκειται στη δημιουργία σε εθνικό επίπεδο ενός μηχανισμού έγκαιρης ενημέρωσης επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση κρίσεων. Συνεπώς, η σχετική απαίτηση είναι προδήλως μη συναφής, απρόσφορη και μη αναγκαία σε σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, ενώ εισάγει κεκαλυμμένη και αθέμιτη διάκριση της εμπειρίας των συγκεκριμένων μελών της ομάδας έργου βάσει, είτε της προέλευσης της χρηματοδότησης των συμβάσεων που επικαλούνται, είτε του φορέα για τον οποίο υλοποιήθηκαν, αποκλείοντας

Αριθμός απόφασης: 353/2021

πλήρως τον ιδιωτικό τομέα. Είναι σαφές ότι το αν τα μέλη της ομάδας έργου διαθέτουν ή όχι προηγούμενη εμπειρία στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων ή ευρωπαϊκών έργων δεν μπορεί να αναχθεί σε καθοριστικό κριτήριο για την αξιολόγηση της ικανότητάς τους να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της παρούσας σύμβασης, από τη στιγμή που το αντικείμενο της σύμβασης δεν σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση ενός τέτοιου έργου. (β) Περαιτέρω, ειδικά ως προς τον Υπεύθυνο Έργου, πέραν από την εμπειρία στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων και ευρωπαϊκών έργων, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί να διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στα τεχνοοικονομικά συστήματα. Από μία απλή, ωστόσο, επισκόπηση στο διαδίκτυο προκύπτει ότι ο συγκεκριμένος τίτλος σπουδών αντιστοιχεί σε ένα και μοναδικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, το οποίο παρέχεται με τη συνεργασία του ... και του Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος όρος είναι προδήλως φωτογραφικός και περιοριστικός, αφού επιτρέπει τη συμμετοχή στον διαγωνισμό αποκλειστικά και μόνον σε οικονομικούς φορείς που «τυχαίνει» να έχουν στο προσωπικό δυναμικό τους άτομο που διαθέτει τον μοναδικό αυτό μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, μολονότι από τη φύση του αντικείμενου της σύμβασης προκύπτει ότι υπάρχουν δεκάδες τίτλοι μεταπτυχιακών σπουδών που επαρκούν για την διασφάλιση της ικανότητας του Υπευθύνου του Έργου να ανταποκριθεί στις σχετικές του υποχρεώσεις (μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών σε οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες, διοίκηση επιχειρήσεων κ.ο.κ.). Έτσι, η προσφεύγουσα, ως δηλώνει, δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει επί παραδείγματι ως Υπεύθυνο Έργου στελέχη της τα οποία έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στα οικονομικά, στην κοινωνική πολιτική, στη διοίκηση κ.λπ., μολονότι τα συγκεκριμένα στελέχη της έχουν σημαντική εμπειρία στην εκτέλεση συμβάσεων παρόμοιου τύπου, η οποία υπερβαίνει τα δέκα έτη που ζητούνται από τη διακήρυξη. Τα παραπάνω επιρρωνύονται, άλλωστε, και από την περιγραφή στην προκήρυξη που έχει δημοσιευτεί του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (βλ. ...), στην οποία αναφέρεται ότι *«στόχος του προγράμματος είναι να εκπαιδεύσει μελλοντικά στελέχη στη διοίκηση επιχειρήσεων και στην υλοποίηση τεχνικών έργων μεγάλης κλίμακας»*, γεγονός που αναδεικνύει ότι ο τίτλος αυτός δεν έχει άμεση σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, που συνίσταται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατά το μεγαλύτερο τμήμα της

Αριθμός απόφασης: 353/2021

(βλ. τον πίνακα στη σελ. 64-65 της διακήρυξης) στην εκπόνηση μελέτης και στη σύνταξη αναφορών. Συνεπώς, η πρόβλεψη του συγκεκριμένου τίτλου σπουδών ως ελάχιστη προϋπόθεση αναφορικά με τον Υπεύθυνο Έργου αποτελεί έναν περιορισμό του ανταγωνισμού που δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της συνάφειας και της αναλογικότητας με το αντικείμενο της σύμβασης, αφού ούτε αναγκαίος είναι, ούτε πρόσφορος για την διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου. Στα παραπάνω, μάλιστα, θα πρέπει να προστεθεί το γεγονός ότι η αναθέτουσα αρχή δεν χρησιμοποιεί καν τον όρο «ή αντίστοιχο», ενώ, όπως αναλυτικώς εκτίθεται και στη συνέχεια, αποκλείει τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να χρησιμοποιήσουν εξωτερικό συνεργάτη στην ομάδα έργου, απαιτώντας όλα τα μέλη αυτής να συνδέονται με τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς με σχέση εξαρτημένης εργασίας, γεγονός που αποκλείει σε κάθε περίπτωση τη συμμετοχή της προσφεύγουσας από τον διαγωνισμό. Από το σύνολο, συνεπώς, των ανωτέρω προκύπτει ότι οι προβλεπόμενες στον όρο 2.2.6. της διακήρυξης απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας αυτοτελώς και συνδυαστικά μεταξύ τους είναι μη συναφείς, δυσανάλογες και υπέρμετρες σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, και αποκλείουν κατά τρόπο αθέμιτο και αντίθετο στις γενικές αρχές του εθνικού και του ενωσιακού δικαίου τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στο διαγωνισμό.

2. ΜΗ ΝΟΜΙΜΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ: Από το άρθρο 78 του Ν. 4412/2016 ορίζονται τα εξής: «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς {...} Υπό τους ίδιους όρους, μία ένωση οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων». Εξάλλου, όπως παγίως γίνεται δεκτό, κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να επικαλείται, για τη συμμετοχή του σε συγκεκριμένη σύμβαση, τις δυνατότητες άλλων οικονομικών φορέων, ασχέτως της φύσεως των δεσμών που τον συνδέουν με αυτούς, εφόσον

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αποδεικνύεται στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει όντως στη διάθεση του τους πόρους, που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση της σύμβασης (βλ. απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Swm Costruzioni 2 και Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, σκέψεις 29 και 33). Ο κανόνας αυτός του ενωσιακού δικαίου εξυπηρετεί το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό, προς όφελος όχι μόνον των οικονομικών φορέων, αλλά και των αναθετουσών αρχών. Περαιτέρω, διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Swm Costruzioni 2 και Mannocchi Luigino, C-94/12, EU:C:2013:646, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να επιβάλει ουσιαστικούς περιορισμούς ως προς τις περιστάσεις υπό τις οποίες ένας οικονομικός φορέας μπορεί να επικαλεστεί τους πόρους ενός άλλου οικονομικού φορέα για τη συμμετοχή σε μία συγκεκριμένη διαδικασία ανάθεσης, πολλώ δε μάλλον δεν μπορεί να αποκλείει πλήρως το συγκεκριμένο δικαίωμα (βλ. ΑΕΠΠ 672/2019, σκ. 26). Από την άλλη, ωστόσο, πλευρά, όπως αναφέρεται ρητώς και κατηγορηματικώς στο άρθρο 78 του Ν. 4412/2016, η στήριξη οικονομικού φορέα στις ικανότητες τρίτου αφορά αποκλειστικά και μόνον τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί νομίμως με τη διακήρυξη του διαγωνισμού αυτού να επεκτείνει τη δυνατότητα οικονομικού φορέα να στηριχθεί σε τρίτον ως προς το κριτήριο της καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, ούτε ως προς τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του ίδιου του οικονομικού φορέα που συμμετέχει στη σύμβαση (βλ. συναφώς ΑΕΠΠ 9/2019). Δεδομένου, άλλωστε, ότι από το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 78 του Ν. 4412/2016 προβλέπεται ρητώς ότι μία ένωση οικονομικών φορέων μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση, δηλαδή σε ένα εκ των μελών αυτής, μονάχα υπό τους όρους και της προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, προκύπτει ότι δεν μπορεί να συμμετέχει νόμιμα σε διαδικασία ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης ένωση οικονομικών φορέων, όπου ένα μόνον μέλος αυτής και όχι όλα πληρούν τα κριτήρια της καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και διαθέτουν τα ζητούμενα πρότυπα

Αριθμός απόφασης: 353/2021

διασφάλισης ποιότητας. Στην προκείμενη, συνεπώς, περίπτωση οι όροι της παρούσας διακήρυξης, κατά την προσφεύγουσα, αντιβαίνουν κατά τρόπο διπλό στο άρθρο 78 του Ν. 4412/2016 και πρέπει να ακυρωθούν σύμφωνα με τα κατωτέρω: (α) Κατ' αρχάς, όπως ήδη εκτέθηκε στον όρο 2.2.6. περ. Β' υποπερ. ι) της διακήρυξης προβλέπεται ότι «ο υπεύθυνος της Ομάδας Έργου, οι ερευνητές και οι επιστήμονες της Ομάδας Έργου πρέπει να εργάζονται στην επιχείρηση των υποψήφιων οικονομικών φορέων με σχέση εξαρτημένης εργασίας». Ο όρος, όμως, αυτός αποκλείει πλήρως τη δυνατότητα της προσφεύγουσας να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων, όπως στις ικανότητες εξωτερικών συνεργατών, για την κάλυψη των ελάχιστων απαιτήσεων που προβλέπονται για τα μέλη της ομάδας έργου. Εάν, δε, ληφθεί υπόψη και η ανάλυση που προηγήθηκε αναφορικά με τον προδήλως μη συναφή και υπέρμετρο χαρακτήρα των συγκεκριμένων απαιτήσεων που προβλέπονται στη διακήρυξη για τα μέλη της ομάδας έργου, προκύπτει ότι ο συγκεκριμένος περιορισμός είναι δυσανάλογος και αδικαιολόγητος και αποκλείει σε κάθε περίπτωση τη δυνατότητα συμμετοχής της προσφεύγουσας στη διαγωνιστική διαδικασία, έστω μέσω της στήριξης σε εξωτερικούς της συνεργάτες, κατά παράβαση της κείμενης εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. (β) Ταυτοχρόνως, όμως, η αναθέτουσα αρχή στον όρο 2.2.7. της διακήρυξης, όπου προβλέπεται η υποχρέωση συμμόρφωσης των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων με συγκεκριμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, προβλέπει ότι *«Σε περίπτωση ένωσης αρκεί το εν λόγω κριτήριο να καλύπτεται από ένα τουλάχιστον μέλος αυτής»*. Σε πλήρη, δηλαδή, αντίθεση με τον προηγούμενο όρο της διακήρυξης, με τον οποίο η αναθέτουσα αρχή αποκλείει την προβλεπόμενη από τον νόμο δυνατότητα στήριξης σε τρίτο για τις απαιτήσεις της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, στον συγκεκριμένο όρο δίδει τη δυνατότητα να αναλάβουν την εκτέλεση της σύμβασης, ως μέλη ένωσης, οικονομικοί φορείς που δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, μολονότι κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από καμία διάταξη νόμου. Η συγκεκριμένη, ωστόσο, πρόβλεψη αντιβαίνει προδήλως στις διατάξεις της κείμενης εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και παραβιάζει ευθέως την αρχή της ίσης μεταχείρισης, αφού ουσιαστικά τίθεται προς διευκόλυνση και εύνοια συγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Συνεπώς, κατά την προσφεύγουσα, και αυτοί οι όροι της διακήρυξης

Αριθμός απόφασης: 353/2021

πρέπει να ακυρωθούν, ο μεν πρώτος διότι αποκλείει κατά τρόπο αθέμιτο και αδικαιολόγητο τη δυνατότητα της προσφεύγουσας να συμμετάσχει στη διαγωνιστική διαδικασία, αξιοποιώντας τρίτους εξωτερικούς συνεργάτες της για την συγκρότηση της απαιτούμενης ομάδας έργου, ο δε δεύτερος διότι, κατά παράβαση των ρητών προβλέψεων του άρθρου 78 του Ν. 4412/2016 δίδει τη δυνατότητα σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς να αναλάβουν τη σύμβαση χωρίς να συμμορφώνονται με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία κατά τα λοιπά ζητούνται από το σύνολο των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, γεγονός το οποίο αποτελεί μία πρόδηλη ευνοϊκή μεταχείριση αυτών και πλήττει τη δυνατότητα της προσφεύγουσας να συμμετάσχει σε μία διαγωνιστική διαδικασία, όπου θα εφαρμόζονται αδιακρίτως και επί ίσοις όροις οι ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής σε όλους τους οικονομικούς φορείς.

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με το από 4-1-2021 έγγραφο απόψεων της επί της ανωτέρω προσφυγής και προς απόρριψη αυτής προέβαλε τα εξής: Με την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης απαιτείται η μεταφορά από τον ανάδοχο τεχνογνωσίας προς τα αρμόδια στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και ενίσχυσης της ετοιμότητας και ικανότητάς τους να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται καταστάσεις κρίσεων. Παρέχει δηλαδή ο ανάδοχος, στα στελέχη του Δημοσίου τα κατάλληλα εργαλεία, ώστε σε συνεργασία με τον ίδιο τον ανάδοχο να προσφέρουν στις επιχειρήσεις οδηγίες αντιμετώπισης κρίσεων που συνδέονται με την αγορά εργασίας τόσο, σε προληπτικό όσο, και σε κατασταλτικό επίπεδο. I. Ως προς το απαράδεκτο της προσφυγής / έλλειψη εννόμου συμφέροντος λόγω ανυπαρξίας του στοιχείου της βλάβης: Η αναθέτουσα αρχή, επικαλούμενη την παρ. 1 του άρθρου 346 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 360 του ίδιου νόμου, προβάλλει ότι το σύστημα παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σκοπεύει στην προστασία όσων ενδιαφέρονται να τους ανατεθούν οι ανωτέρω συμβάσεις, έναντι της βλάβης την οποία υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν από την πιθανολογούμενη παράβαση εκ μέρους του αναθέτοντος φορέως των κανόνων οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου της σύμβασεως που πρόκειται να συναφθεί, καθώς και τα κριτήρια βάσει των οποίων θα

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αναδειχθεί ο ανάδοχος (ΑΕΠΠ 725/2018, 742/2018). Επομένως, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της διακηρύξεως, πρέπει, για να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση αυτή με έννομο συμφέρον, να επικαλεσθεί, με την προβολή ειδικού ισχυρισμού, άμεση βλάβη που υφίσταται από όρο της διακηρύξεως ο οποίος παραβιάζει, κατ' αυτόν, τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξή του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείεται ή να καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής η συμμετοχή του στο διαγωνισμό. Συνεπώς, ως επίκληση βλάβης, υπό την έννοια αυτή, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση και ανάδειξη των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος, και ως εκ των οποίων είτε αποκλείεται είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Κρίσιμη, δηλαδή, για την θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος είναι η επίκληση και απόδειξη βλάβης του προσφεύγοντος λόγω επικείμενου αποκλεισμού του ή σοβαρής δυσχέρειας συμμετοχής του σε διαγωνιστική διαδικασία και όχι η απαίτηση αυτού για την διαμόρφωση συνθηκών ευνοϊκότερων για την συμμετοχή του σε διαγωνισμό (ΕΑ ΣτΕ 353/2018, 86/2018, 12-15/2018 Ολομ., 147/2016 Ολομ., 189/2015, 124/2015, 16/2015, 415/2014, 1140/2010, 1137/2010, 977/2010, και σκ. 28 υπ' αριθμ. 742/2018 ΑΕΠΠ), όπως, εν προκειμένω, επιχειρεί η προσφεύγουσα δια των προβαλλόμενων λόγων. Συνεπώς, δεν προβάλλονται παραδεκτώς, κατά την αμφισβήτηση της νομιμότητας διακήρυξης διαγωνισμού, οι λόγοι περί παρανομίας όρων της διακήρυξης χωρίς να προσδιορίζεται κατά τρόπο συγκεκριμένο η εντεύθεν βλάβη της προσφεύγουσας (ΕΑ ΣτΕ 1149/2009). Περαιτέρω, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι άμεσο, ενεστώσ και ατομικό προσωπικό, με την έννοια ότι πρέπει να αφορά τον ενδιαφερόμενο προσωπικά και όχι ένα γενικό κύκλο προσώπων. Όσον αφορά τις κανονιστικές πράξεις «η προϋπόθεση για τη συνδρομή του προσωπικού εννόμου συμφέροντος συντρέχει όταν η

Αριθμός απόφασης: 353/2021

προσβαλλόμενη κανονιστική ρύθμιση, θίγει συγκεκριμένες ελευθερίες ή δικαιώματα του αιτούντος, τα οποία κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα και τους νόμους και των οποίων την πραγμάτωση επιδιώκει να αποκαταστήσει ο αιτών με την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης» (Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 847, ΑΕΠΠ 725/2018, 742/2018). Σε κάθε περίπτωση, ελέγχεται αυτεπάγγελα η συνδρομή των ουσιαστικών κριτηρίων του εννόμου συμφέροντος με βάση το κατά πόσο από το έγγραφο της προσφυγής και τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύεται η ύπαρξη του έννομου συμφέροντος. Δεν αρκεί, δηλαδή, ο προσφεύγων να επικαλείται την ύπαρξη έννομου συμφέροντος για άσκηση της προσφυγής αλλά απαιτείται η προσκόμιση και μάλιστα προαποδεικτικώς - ως ισχύει και στην ακυρωτική δίκη- των απαραίτητων για την απόδειξη αυτού στοιχείων (ΣΤΕ Ολομ. 4570/96, ΔΔικ 1997/673, ΣΤΕ 3664/1998, Βλαδίμηρος Δ. Μωυσίδης, «Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας», Κατ' άρθρο ερμηνεία - νομολογία, Εκδόσεις Σάκκουλα ΑΕ. 2017). Υφίσταται, περαιτέρω, στα πλαίσια της μεν ακυρωτικής δίκης προαπόδειξη του εννόμου συμφέροντος, γεγονός που δεν καθιστά θεμιτή τη μεταγενέστερη προσαγωγή αποδεικτικών στοιχείων θεμελίωσης του εννόμου συμφέροντος ΣΤΕ 1393/2003), στη δε διαδικασία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής το έννομο συμφέρον θα πρέπει να προαποδεικνύεται με την άσκησή της (ΑΕΠΠ 725/2018, 742/2018). Συμφώνως και με τα άρθρα 346 παρ. 1 και 360 παρ. 1 του νόμου 4412/2016, ο προσφεύγων πρέπει να επικαλείται ή σε κάθε περίπτωση να προκύπτει από το δικόγραφο του με σαφή τρόπο (ΑΕΠΠ 120/2017) τη βλάβη που επάγεται σε αυτόν ο προσβαλλόμενος όρος, φέρει δε το καταρχήν βάρος στοιχειοθέτησης τέτοιου εννόμου συμφέροντος, άλλως ο ισχυρισμός προβάλλεται τόσο άνευ εννόμου συμφέροντος, όσο και αορίστως και σε κάθε περίπτωση απαραδέκτως (ΑΕΠΠ 167/2018). Στην προκείμενη περίπτωση η προσφεύγουσα ισχυρίζεται προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός της ότι οι όροι της διακήρυξης σχετικά με τα κριτήρια επιλογής και την δυνατότητα στήριξης στην ικανότητα τρίτων οικονομικών φορέων δυσχεραίνουν υπερβολικά την συμμετοχή της στον διαγωνισμό. Οι ισχυρισμοί αυτοί της προσφεύγουσας, είναι αόριστοι, αβάσιμοι και παρελκυστικοί, καθώς, όπως θα αποδειχθεί κατωτέρω, όλοι οι όροι της διακήρυξης είναι σύμφωνοι με το

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ν.4412/2016 και τις αρχές που διέπουν τη διαγωνιστική διαδικασία, και συνεπώς δεν συντρέχει η διαδικαστική προϋπόθεση της ύπαρξης εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπο της προσφεύγουσας, η οποία από εσφαλμένη αντίληψη της διακήρυξης ισχυρίζεται, ότι εμποδίζεται εξαιτίας των προβλέψεων αυτής, από την παραδεκτή και έγκυρη συμμετοχή της στον διαγωνισμό. Σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα αναφέρεται αορίστως στην βλάβη που δήθεν υφίσταται λόγω των όρων της διακήρυξης και χωρίς να προσδιορίζονται επ' ακριβώς ανά λόγο της προσφυγής της οι νομικές και πραγματικές καταστάσεις που καθιστούν αδύνατη ή δυσχεραίνουν τη συμμετοχή της ή καθιστούν μειονεκτική τη θέση της έναντι των λοιπών υποψηφίων. Κατ' ακολουθίαν, η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσας προδικαστικής προσφυγής, καθώς δεν αποδεικνύει ειδικά και προσηκόντως βλάβη λόγω επικείμενου αποκλεισμού, αλλά εν τοις πράγμασι - αδικαιολόγητα- απαιτεί την διαμόρφωση συνθηκών ευνοϊκότερων για την συμμετοχή της στον διαγωνισμό. Συνακόλουθα, η παρούσα προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ελλείψει εννόμου συμφέροντος. **II.** Ως προς το αβάσιμο της προσφυγής: **1.** Ως προς τις απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματική ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 περ. Α' της διακήρυξης: Σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.6. της διακήρυξης *«Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Α. Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς κατά τα (5) πέντε τελευταία έτη, σωρευτικά τα κατωτέρω υπό στοιχεία (1) και (2) ζητούμενα: 1. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού. 2. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε κάθε ένα από τα κατωτέρω πεδία. Έργο το οποίο ενδεχομένως, καλύπτει παραπάνω από ένα από τα κατωτέρω αναφερόμενα πεδία, λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση του κριτηρίου αυτού για το ένα μόνο πεδίο. · Έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών · Υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας · Ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης • Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών. ...». Η ανωτέρω παράγραφος της διακήρυξης απαιτεί οι υποψήφιοι κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας να έχουν εκτελέσει αφενός, τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού, αφετέρου, τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε τέσσερα συγκεκριμένα πεδία. Ο εν λόγω όρος της διακήρυξης είναι πλήρως ανάλογος με τα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης, ήτοι τη διάρκεια, τον προϋπολογισμό και το αντικείμενο αυτής και δεν περιορίζει, αντιθέτως, διευρύνει τη συμμετοχή υποψηφίων στον διαγωνισμό. Ειδικότερα, η διάρκεια της παρούσας σύμβασης ορίζεται σε είκοσι τρεις (23) μήνες και η συνολική εκτιμώμενη αξία αυτής σε 410.463,71 ευρώ πλέον Φ.Π.Α., ήτοι 205.231,855 ευρώ κατ' έτος. Επομένως, αναλογικά με την εκτιμώμενη κατ' έτος αξία της σύμβασης ο ανωτέρω όρος της διακήρυξης προβλέπει ότι οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν εκτελέσει μία σύμβαση, χωρίς να ορίζει την απαιτούμενη χρονική διάρκεια αυτής, με προϋπολογισμό ύψους 100% και τέσσερις συμβάσεις, χωρίς να ορίζει την απαιτούμενη χρονική διάρκεια αυτών, με προϋπολογισμό ύψους 50% του προϋπολογισμού της σύμβασης, ήτοι στο σύνολο, κατά τη διάρκεια πέντε ετών, συμβάσεις με συνολικό προϋπολογισμό και για τα πέντε έτη ύψους 300% του προϋπολογισμού της διετούς σύμβασης, δηλαδή συμβάσεις με συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό ύψους 60% του προϋπολογισμού της διετούς σύμβασης. Με άλλα λόγια, οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν εκτελέσει, την τελευταία πενταετία, συμβάσεις με ίδιο κατ' έτος συνολικό προϋπολογισμό με τον κατ' έτος προϋπολογισμό της υπό ανάθεση σύμβασης. Κατ' ακολουθίαν, ορθώς η διακήρυξη προβλέπει κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας την κατ' έτος υποχρέωση εκτέλεσης συμβάσεων συνολικού προϋπολογισμού ίσου με τον κατ' έτος προϋπολογισμό της διακήρυξης. Τα προσόντα που σχετίζονται με την οικονομική επάρκεια και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες πρέπει να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ανάλογα με το σκοπό της, αλλά και να είναι πρόσφορα να οδηγήσουν σε διακρίβωση της

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ικανότητας των υποψηφίων (Βλ. ΣΤΕ ΕπΑν 660/2002, 528/2002, 990/2003), η ανωτέρω απαίτηση σχετικά με την εκτιμώμενη αξία και την επιλογή των συγκεκριμένων πεδίων της προγενέστερης εμπειρίας επελέγη μετά από έρευνα αγοράς του Ινστιτούτου και μελέτη άλλων διαγωνισμών και συμβάσεων, σχετικών με το αντικείμενο του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα, μετά από έρευνα αγοράς των εταιρειών, που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα και μέσω των αναρτημένων στο Γ.Ε.Μ.Η. ισολογισμών τους, το Ινστιτούτο παρατήρησε ότι δύνανται να συμμετάσχουν αυτοτελώς στον διαγωνισμό πλέον των πέντε (5) υποψήφιων μικρομεσαίων εταιρειών, που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, πέραν αυτών που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα σε λοιπές χώρες. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τις επιταγές του ν.4412/2016 η διακήρυξη προβλέπει, σε περίπτωση που υποψήφιος δεν πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, τη δυνατότητα συμμετοχής αυτού στο διαγωνισμό, είτε με τη μορφή ένωσης, είτε με δάνεια εμπειρία, είτε με τη χρήση της υπεργολαβίας. Επομένως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι τίθεται δυσανάλογος ποσοτικός περιορισμός είναι πλήρως αβάσιμος. Η ανωτέρω απαίτηση της διακήρυξης είναι ανάλογη με το αντικείμενο της σύμβασης και δικαιολογείται πλήρως από τις ιδιαιτερότητες και απαιτήσεις της εκτέλεσης αυτής. Σε κάθε περίπτωση, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσα περί δήθεν περιορισμού της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι αβάσιμος. Και τούτο, διότι, στην Οδηγία 17 "Ενίσχυση συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων" της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων προβλέπεται ότι «Σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων 3 : Επιχείρηση, καταρχάς, θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα. 1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. 2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ. 3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ». Επομένως, ο προσβαλλόμενος όρος της διακήρυξης δεν περιορίζει τη συμμετοχή στον διαγωνισμό ΜΜΕ αντιθέτως ενθαρρύνει την ευρύτερη συμμετοχή των υποψηφίων. Ο ποσοτικός ανωτέρω περιορισμός συνοδεύεται και με νόμιμο και πλήρως ανάλογο ποιοτικό περιορισμό, αυτό της εκτέλεσης συμβάσεων σε συγκεκριμένα πεδία. Ο μεν ποσοτικός περιορισμός εξασφαλίζει ότι οι υποψήφιοι εταιρείες δύνανται, καθώς έχουν εκτελέσει στο παρελθόν συμβάσεις αντίστοιχου προϋπολογισμού, να φέρουν εις πέρας και τη συγκεκριμένη σύμβαση, ο δε ποιοτικός περιορισμός εξασφαλίζει ότι οι υποψήφιοι εταιρείες δύνανται, καθώς έχουν εκτελέσει στο παρελθόν συμβάσεις με αντικείμενο το οποίο αποτελεί μέρος του αντικείμενου του συγκεκριμένου διαγωνισμού, να εκτελέσουν και το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης. Ειδικότερα, το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν συνίσταται σε καμία περίπτωση σε παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, αλλά απαιτεί την έρευνα, τη μελέτη και τη δημιουργία νέων εξειδικευμένων υπηρεσιών με τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων. Ως εκ τούτου, οι υποψήφιοι, για να μπορέσουν να εκτελέσουν επιτυχώς το αντικείμενο της σύμβασης, απαιτείται να διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρία σε συγκεκριμένους κατωτέρω τομείς - πεδία. Ειδικότερα: i) Ως προς το πεδίο έρευνας και τεχνολογίας στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών: Το αντικείμενο του διαγωνισμού απαιτεί την ικανότητα αναγνώρισης, διαχείρισης και αποφυγής κινδύνων, ικανότητα που τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί σε τομέα της διοίκησης με άμεση συνέργεια με ειδικά τεχνικά και πληροφοριακά συστήματα. Επομένως για την εκτέλεση της σύμβασης οι υποψήφιοι πρέπει να διαθέτουν επιστημονική γνώση σχετικά με την ικανότητα πρόβλεψης οικονομικοκοινωνικών μεγεθών και δεικτών, την αναγνώριση οικονομικών κινδύνων που οδηγούν σε κρίσεις και την πρόληψη

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αυτών. Επομένως, ορθά από τη διακήρυξη απαιτείται οι υποψήφιοι να διαθέτουν εμπειρία σε έργα έρευνας και τεχνολογίας, ειδικά σε ότι αφορά την αναγνώριση δυνητικών κινδύνων και την ανάπτυξη μεθοδολογιών για την αποφυγή αυτών. Με άλλα λόγια, δεν πρόκειται για προσαρμογή υπάρχουσών τεχνολογιών και λογισμικών, για την κάλυψη μιας νέας ανάγκης, αλλά για την ανάπτυξη νέων μεθόδων και περιλαμβάνοντας μάλιστα την πιλοτική εφαρμογή τους σε πραγματικές συνθήκες. Γεγονός το οποίο αποδεικνύεται και από την ανάλυση των παραδοτέων της σύμβασης. Συγκεκριμένα, το Παραδοτέο 1.4: «Πακέτο εργαλείων για την έγκαιρη διάγνωση κρίσεων αγοράς εργασίας» και το Παραδοτέο 1.5: «Μεθοδολογία και προσδιορισμός παραμετροποιημένης ενημέρωσης των επιχειρήσεων κατά κλάδο», βασικά παραδοτέα της σύμβασης, απαιτούν ο ανάδοχος μέσω ερευνών και με τη χρήση νέων τεχνολογιών και μεθόδων να ανιχνεύσει και να βοηθήσει στην πρόληψη κινδύνων και κρίσεων. ii) Ως προς το πεδίο της υποστήριξης υποδομών του δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας: Το αντικείμενο του διαγωνισμού αφορά και τη δημιουργία και υποστήριξη εξειδικευμένων και σύγχρονων υποδομών σε δημόσιο φορέα, ήτοι στην αναθέτουσα αρχή. Επομένως, ο υποψήφιος οφείλει να γνωρίζει τις ιδιαιτερότητες λειτουργίας του δημοσίου τομέα, μεταξύ των οποίων και τη βραδυκίνητη εκτέλεση ενεργειών, λόγω της πληθώρας των στελεχών που απαιτείται να αποφασίσουν για τη λήψη μίας απόφασης και όχι του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος χαρακτηρίζεται για την ευελιξία και την ταχύτητα στη λήψη των αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, ουδεμία απολύτως σχέση έχει το αντικείμενο του διαγωνισμού με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, όπως αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, αλλά αντιθέτως, αφορά την εφαρμογή νέων τεχνικών ανάπτυξης και αύξησης της απασχολησιμότητας στο ευρύτερο δημόσιο τομέα και όχι την παροχή απλών συμβουλών στις ήδη εφαρμοζόμενες τεχνικές. Ειδικότερα, στο Πακέτο Εργασίας 3 «Ανάπτυξη σχεδίων Δράσης για την αντιμετώπιση των κρίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα», αλλά και στη Φάση 3: Ενέργειες σύστασης του μηχανισμού - Πιλοτική εφαρμογή, ο ανάδοχος θα κληθεί να δημιουργήσει και να υποστηρίξει την Αναθέτουσα Αρχή στην εφαρμογή νέων υποδομών στήριξης της αγοράς εργασίας με σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας. iii) Ως προς το πεδίο ανάπτυξης εργαλείου

Αριθμός απόφασης: 353/2021

σχεδιασμού για την ικανοποίηση αναγκών, που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης: Για την επιτυχή εκτέλεση της σύμβασης απαιτείται η συγκέντρωση στοιχείων από διαφορετικές πηγές, τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό, η εξειδικευμένη επεξεργασία των ανομοιογενών αυτών στοιχείων, μέσω πρωτότυπων αλγορίθμων οικονομικής ανάλυσης, ειδικά διαμορφωμένων για τη συγκεκριμένη σύμβαση, οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα να προβλεφθεί η πορεία βασικών δεικτών της οικονομίας και κυρίως της αγοράς εργασίας. Οι ανωτέρω ενέργειες θα εκτελούνται μέσω αυτοματοποιημένου πληροφοριακού συστήματος. Ως εκ τούτου, απαιτείται οι υποψήφιοι να διαθέτουν εμπειρία στην ανάπτυξη εργαλείων προσομοίωσης και σεναρίων για την εξαγωγή συμπερασμάτων μέσω πρωτότυπων υπολογιστικών συστημάτων. Ειδικότερα, κατά την εκτέλεση της Φάσης 3 και της Πιλοτικής Εφαρμογής του μηχανισμού θα εκτελεστούν δοκιμές, προσομοιώσεις και αξιολόγηση της αποδοτικότητας του συνόλου του μηχανισμού και του υπολογιστικού συστήματος με την εξαγωγή συμπερασμάτων σε περιοδικές εκθέσεις. iv) Ως προς το πεδίο ανάπτυξης πληροφοριακού συστήματος για παροχή ψηφιακών υπηρεσιών: Το αντικείμενο εκτέλεσης της σύμβασης περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός πολύπλοκου και πρωτότυπου πληροφοριακού συστήματος, το οποίο θα δέχεται δεδομένα από διάφορες πηγές, σε διαφορετικές μορφές, θα τα επεξεργάζεται και θα εξάγει χρήσιμα συμπεράσματα και προβλέψεις. Επομένως, οι υποψήφιοι οφείλουν να έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία στην ανάπτυξη τέτοιων πολύπλοκων πληροφοριακών συστημάτων, τα οποία όχι μόνο δύνανται να επεξεργαστούν τα δεδομένα αλλά και να εξάγουν λογικά συμπεράσματα μέσω της επεξεργασίας αυτής. Το αποτέλεσμα των συμπερασμάτων αυτών θα εφαρμοστεί σε Δημόσιους Οργανισμούς, Ενώσεις Επιχειρήσεων, Μεμονωμένες Επιχειρήσεις κ.α. Η εν λόγω απαιτούμενη γνώση συνέχεται με το σύνολο του αντικειμένου της σύμβασης, ενδεικτικά αναφέρει η αναθέτουσα το Παραδοτέο 1.5: «Μεθοδολογία και προσδιορισμός παραμετροποιημένης ενημέρωσης των επιχειρήσεων κατά κλάδο», το οποίο αφορά την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος, που θα παρέχει ψηφιακές υπηρεσίες, τη Φάση 3, της Πιλοτικής Εφαρμογής του Μηχανισμού που αξιολογείται και τροποποιείται καταλλήλως το πληροφοριακό σύστημα καθώς

Αριθμός απόφασης: 353/2021

και το Πακέτο Εργασίας 2: «Προσαρμογή και οριστικοποίηση των εργαλείων βάσει των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής του μηχανισμού» όπου πραγματοποιείται η οριστικοποίηση της ανάπτυξης του πληροφοριακού συστήματος του μηχανισμού. Εκ των ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι για την ορθή εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης απαιτείται η προγενέστερη εμπειρία των υποψηφίων σε συγκεκριμένα πεδία, ήτοι στα ανωτέρω αντικείμενα, που στο σύνολό τους συνθέτουν το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης. Οφείλουμε να αναφέρει ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί αοριστίας και αμφισημίας των ζητούμενων πεδίων εμπειρίας είναι αβάσιμοι και σε κάθε περίπτωση αντιφατικοί, καθώς, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται πρώτον, ότι «οι συγκεκριμένοι όροι εμπεριέχουν πλήθος αόριστων αξιολογικών εννοιών», δεύτερον, ότι «τα πεδία αυτά δεν αποτελούν (ουσιαστικά) μία κατηγορία συμβατικού αντικειμένου, από την οποία θα μπορούσε να συναχθεί με ασφάλεια ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την προσήκουσα εμπειρία για την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, το αντικείμενο της οποίας συνίσταται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών», και τρίτον, ότι αποτελούν «αποσπασματικές και μεταξύ τους μη συναφείς διατυπώσεις που παραπέμπουν περισσότερο σε τεχνικές προδιαγραφές και όχι σε μία κατηγορία συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, δημιουργώντας ουσιαστικά την εντύπωση ότι έχει μεταφέρει στο κείμενο της διακήρυξης αποσπασματικούς και αόριστους τίτλους από άλλες (ενδεχομένως) συμβάσεις, κατά τρόπο φωτογραφικό και απολύτως περιοριστικό». Διερωτάται κανείς, τι τελικά αποτελούν για την προσφεύγουσα τα ανωτέρω γνωστικά πεδία, αόριστες αξιολογικές έννοιες ή συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές ; Σε κάθε περίπτωση, ποιο από τα ανωτέρω πεδία καθιστά δυσχερή τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό, προς θεμελίωση της βλάβης της από τους ανωτέρω όρους της διακήρυξης ; Μήπως, οι εν λόγω ισχυρισμοί αποτελούν γενικά και αόριστα παράπονα η προσπάθεια θεμελίωσης των οποίων οδηγεί την προσφεύγουσα σε αναπόφευκτα στις ανωτέρω αντιφάσεις ; Σε κάθε περίπτωση, ο ορισμός των εν λόγω πεδίων είναι πλήρως σαφής και ανάλογος με το αντικείμενο της σύμβασης, το οποίο δεν είναι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, όπως αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, ο δε τρόπος διατύπωσης αυτών παραπέμπει σε κατηγορία συμβάσεων και όχι σε λεκτική διατύπωση τίτλων, δεν φωτογραφίζει

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συγκεκριμένες συμβάσεις και επιτρέπει την ευρύτερη συμμετοχή των υποψηφίων, που διαθέτουν αντίστοιχη στο παρελθόν εμπειρία. Επιπροσθέτως, η προβλεπόμενη από τη διακήρυξη απαίτηση εκτέλεσης τουλάχιστον μίας σύμβασης συγχρηματοδοτούμενης είναι πλήρως νόμιμη και ανάλογη με το αντικείμενο του διαγωνισμού, το οποίο αφορά και αυτό συγχρηματοδοτούμενη σύμβαση. Και τούτο, διότι, όπως είναι παγκοίμως γνωστό η εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων απαιτεί πρόσθετη κοπιαστική εργασία και εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία. Ειδικότερα, για τον έλεγχο της εκτέλεσης της σύμβασης και την εξασφάλιση της χρηματοδότησης καθόλη τη διάρκεια αυτής απαιτείται η εκτέλεση εξειδικευμένων διαδικαστικών ενεργειών από την αναθέτουσα αρχή, η οποίες απαιτούν τη συμμετοχή και τη στενή συνεργασία του αναδόχου. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη σύνταξη ανά τακτά χρονικά διαστήματα δελτίων προόδου, τα οποία φέρουν συγκεκριμένη μορφή, τη μηνιαία ενημέρωση για την ουσιαστική εκτέλεση της σύμβασης, συνοδευόμενη από σχετικά αποδεικτικά έγγραφα, την ενημέρωση σχετικά με την καταβολή του τιμήματος στον ανάδοχο και την διατύπωση αιτημάτων για οποιασδήποτε αλλαγής της σύμβασης. Εκ των ανωτέρω αυξημένων υποχρεώσεων στην αναθέτουσα αρχή δικαιολογείται πλήρως η επιθυμία του Ινστιτούτου να συνεργαστεί με ανάδοχο ο οποίος διαθέτει προγενέστερη σχετική εμπειρία. Αξίζει να αναφερθεί ότι το Ινστιτούτο έχει πλούσια δράση σε πληθώρα αντικειμένων, όμως, δεν διαθέτει πολυάριθμο προσωπικό και επομένως αποφάσισε να συμπεριλάβει στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης την υποχρέωση παροχής βοήθειας από τον ανάδοχο στις υποχρεώσεις που απαιτούνται για την καταβολή της χρηματοδότησης. Με άλλα λόγια, η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε ο ανάδοχος να καταθέτει τα παραδοτέα και τα δεδομένα εκτέλεσης της σύμβασης με τέτοιο τρόπο που να τη διευκολύνει, ώστε να απαιτείται λιγότερη από μέρους της επεξεργασία για την κατάθεση των απαιτούμενων για την έγκριση της χρηματοδότησης εγγράφων προόδου. Η προσθήκη επιπλέον διαδικαστικών και μόνο ενεργειών, σχετικών με το αντικείμενο της σύμβασης, στον ανάδοχο δεν αποτελεί «απρόσφορη απαίτηση», όπως αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Αντιθέτως, συμβάλλει στην ορθή παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου απώλειας των συγχρηματοδοτούμενων πόρων.

Αριθμός απόφασης: 353/2021

Κατ' ακολουθίαν, ο εν λόγω όρος της διακήρυξης είναι πλήρως νόμιμος και οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν. 2. Ως προς τις απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματική ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 περ. Β' της διακήρυξης. Η παράγραφος 2.2.6 περ. Β' της διακήρυξης προβλέπει τα εξής: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Β. Να διαθέτουν Ομάδα Έργου, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί με επιστημονική επάρκεια στις απαιτήσεις του Έργου. Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να διαθέτουν Ομάδα Έργου, στην οποία να συμμετέχουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα μέλη: · Ένας (1) υπεύθυνος Ομάδας Έργου: Πρόκειται για στέλεχος το οποίο ηγείται της Ομάδας Έργου και πρέπει να διαθέτει τις τεχνικές γνώσεις, την εμπειρία και το κύρος για να καθοδηγεί και να συντονίζει το σύνολο των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο παρόν Έργο. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται: α. Πτυχιούχος πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τεχνοοικονομικά συστήματα. β. Με τουλάχιστον δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Δύο (2) ερευνητές: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με διδακτορικό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, δύο ερευνητές των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας ερευνητής των Οικονομικών Επιστημών και ένας ερευνητής των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή διδακτορικός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: ✓ Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Τρεις (3) Επιστήμονες: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, τρεις επιστήμονες των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας επιστήμονας των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών, ένας επιστήμονας των Οικονομικών Επιστημών και ένας επιστήμονας των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή μεταπτυχιακός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω

Αριθμός απόφασης: 353/2021

τομείς: ✓ Στον τομέα των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων». Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, μέρος του αντικειμένου της σύμβασης συνιστά και η υποβολή της αναθέτουσας αρχής στις υποχρεώσεις σχετικά με τη χρηματοδότηση της σύμβασης από ευρωπαϊκή πηγή. Επομένως, η προγενέστερη εμπειρία σε σχετικά προγράμματα κρίνεται απαραίτητη. Για τον λόγο αυτό, η διακήρυξη προβλέπει στην παράγραφο 2.2.6. περ. Α' και Β' οι υποψήφιοι εταιρείες και ο υπεύθυνος της ομάδας έργου να διαθέτουν εμπειρία σε συγχρηματοδοτούμενα ή ευρωπαϊκά προγράμματα. Η εν λόγω απαίτηση θα μπορούσε να διατυπωθεί και με διάφορο τρόπο, περιορίζοντας, και πάλι όμως νομίμως το δικαίωμα συμμετοχής. Δύναται δηλαδή, η διακήρυξη να απαιτεί οι υποψήφιοι εταιρείες να διαθέτουν εμπειρία σε συγχρηματοδοτούμενα ή ευρωπαϊκά προγράμματα και η εμπειρία αυτή να έχει αποκτηθεί με τον συγκεκριμένο υπεύθυνο του έργου, που θα χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος για την εκτέλεση της υπό ανάθεσης σύμβασης. Αντιθέτως, προκειμένου να συμμετάσχουν περισσότεροι υποψήφιοι και να αυξήσουμε τον ανταγωνισμό η αναθέτουσα αρχή προέβλεψε την απαίτηση της ανωτέρω εμπειρίας των υποψηφίων εταιρειών ανεξαρτήτως, αν αυτή αποκτήθηκε σε συνεργασία με τον υπεύθυνο έργου ή με κάποιο μέλος της ομάδας έργου και την απαίτηση της ανωτέρω εμπειρίας του υπευθύνου του έργου, ανεξαρτήτως, αν αυτή αποκτήθηκε όταν αυτός εργαζόταν στην υποψήφια εταιρεία ή όχι. Επομένως, η εν λόγω απαίτηση είναι πλήρως νόμιμη, ανάλογη προς το αντικείμενο της σύμβασης και στοχεύει, αντί να περιορίζει, στην ευρύτερη συμμετοχή των υποψηφίων στο διαγωνισμό. Επιπροσθέτως, η απαίτηση του ανωτέρω όρου 2.2.6 περ. Β της διακήρυξης ο υπεύθυνος της ομάδας έργου να είναι πτυχιούχος μεταπτυχιακού διπλώματος τεχνοοικονομικών συστημάτων είναι σύμφυτη με το αντικείμενο της σύμβασης, παρά τα όσα αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Ειδικότερα, για την επιτυχή υλοποίηση του έργου απαιτείται γνώση δύο κύριων γνωστικών πεδίων, αυτό της Οικονομικής Θεωρίας και

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αυτό της Διαχείρισης Κινδύνων των Τεχνικών και υπολογιστικών συστημάτων. Το πεδίο της Οικονομικής Θεωρίας εξασφαλίζει την ικανότητα ανάπτυξης της θεωρίας και των αλγορίθμων πάνω στα οποία θα βασίζεται η ανάλυση των δεδομένων και η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Η Διαχείριση Κινδύνων αποτελεί εξειδικευμένο πεδίο της Διοίκησης Επιχειρήσεων, η οποία έχει ως στόχο την έγκαιρη αναγνώριση πιθανών κινδύνων και τη δημιουργία κατάλληλων σχεδίων αποφυγής ή ελαχιστοποίησης των επιπτώσεων τους. Το πεδίο των τεχνικών και υπολογιστικών συστημάτων περιλαμβάνει την ανάπτυξη κατάλληλου λογισμικού προβλέψεων και προσομοιώσεων, το οποίο θα έχει την ικανότητα να δημιουργεί εναλλακτικά σενάρια. Η γνώση των ανωτέρω πεδίων απαιτείται να είναι διαθέσιμη για την εύρυθμη λειτουργία του μηχανισμού καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης και μάλιστα από το σημαντικότερο για την εκτέλεση και την διεύθυνση αυτής πρόσωπο της ομάδας έργου, αυτό του υπευθύνου. Επομένως, ο υπεύθυνος έργου ορθώς απαιτείται να είναι γνώστης και των δύο ανωτέρω γνωστικών πεδίων, ήτοι των τεχνοοικονομικών συστημάτων και όχι διαζευκτικά οικονομικών ή τεχνικών συστημάτων. Σε κάθε περίπτωση, αβασίμως η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ο συγκεκριμένος τίτλος σπουδών παρέχεται μόνο από ένα πανεπιστήμιο. Και τούτο, διότι, προκειμένου να επιλέξει η αναθέτουσα αρχή τον εν λόγω τίτλο σπουδών το Ινστιτούτο προέβη σε έρευνα σχετικά με τη δυνατότητα απόκτησης αυτού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μεταπτυχιακά προγράμματα σε τεχνοοικονομικά προγράμματα παρέχουν τα κατωτέρω ιδρύματα : α. ΠΜΣ Τεχνοοικονομικά Συστήματα, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ιστοσελίδα), β. ΠΜΣ ΤΕΧΝΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΣΟΥ (Ιστοσελίδα), γ. ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ», ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Ιστοσελίδα), δ. ΔΠΜΣ "Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς" - Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (Ιστοσελίδα). Σημείωση: Οι απόφοιτοι θα έχουν τις γνώσεις / ικανότητες: Να οργανώνουν και να διοικούν αποτελεσματικά ομάδες και επιχειρήσεις Να εφαρμόζουν σύγχρονα εργαλεία διοίκησης και ανάλυσης Να

Αριθμός απόφασης: 353/2021

αναλύουν οικονομοτεχνικά τεχνολογικές εφαρμογές και έργα 0 Να προωθούν την τεχνολογική Καινοτομία με τρόπο οικονομικά και οργανωτικά βέλτιστο 0 Να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις σε ένα πολύπλοκο οικονομικό περιβάλλον 0 Να αναπτύξουν / βελτιώσουν σημαντικά ατομικά προσόντα και ικανότητες για την επαγγελματική συνεργασία και την επιχειρηματικότητα, ε. «Διοίκηση Καινοτομίας, Τεχνολογίας και Επιχειρήσεων» (Master in Innovation, Technology and Business Management), ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ (Ιστοσελίδα). Σημείωση: Το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Ιδρύματος, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος, στ. Π.Μ.Σ. "Τεχνοοικονομική Διοίκηση Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων" Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς (Ιστοσελίδα). Σημείωση: Το Π.Μ.Σ. στη Τεχνοοικονομική Διοίκηση Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων έχει στόχο να δημιουργήσει εξειδικευμένους επιστήμονες στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, με γνώσεις στο σχεδιασμό τηλεπικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών, οι οποίοι θα έχουν παράλληλα επιχειρηματικές και γενικότερα οικονομικές γνώσεις για την επενδυτική αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων. Ο συνδυασμός εξειδικευμένων τεχνικών και οικονομικών γνώσεων στη διοίκηση τηλεπικοινωνιακών υποδομών και τη δημιουργία ανταγωνιστικών σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της οικονομίας και τη ψηφιακή σύγκλιση. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα προσφέρει τις απαιτούμενες γνώσεις, τόσο για το σχεδιασμό τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών, όσο και για την κοστολόγηση, την οικονομική αξιολόγηση, και τη λήψη των σχετικών επενδυτικών και χρηματοδοτικών αποφάσεων, ζ. Διεθνές Διατμηματικό ΠΜΣ στη "Διοίκηση της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας" Διατμηματικά ΠΜΣ του Πολυτεχνείου Κρήτης (Ιστοσελίδα). Σημείωση: Η τεχνολογία και η καινοτομία αποτελούν βασικούς μοχλούς ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στη σημερινή οικονομία

Αριθμός απόφασης: 353/2021

της γνώσης. Οι σημερινοί δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί χρειάζονται εξειδικευμένα στελέχη που όχι μόνο μπορούν να αναπτύξουν τεχνολογίες ζωτικής σημασίας, αλλά και να εξασφαλίσουν ότι οι τεχνολογίες των επιχειρήσεων έχουν θετικό αντίκτυπο στις επιχειρήσεις και στους οργανισμούς, τους υπαλλήλους, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες. Το πρόγραμμα MTIM σχεδιάστηκε έτσι ώστε αναπτύσσει και να ενισχύει τις δεξιότητες, τις γνώσεις, τις εμπειρίες και τις ικανότητες των στελεχών επιχειρήσεων και φορέων σε θέματα διοίκησης των τεχνολογιών και της καινοτομίας, η. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στη Διοίκηση Τεχνολογίας (MBA/MA) NIT Northern Institute of Technology Management (Αμβούργο - Γερμανία) (Ιστοσελίδα). Σημείωση: Το Πρόγραμμα Μάστερ NIT (MA / MBA) στη Διαχείριση Τεχνολογίας σας προετοιμάζει για υπεύθυνα καθήκοντα ηγεσίας και διαχείρισης. Το περιεχόμενο είναι ειδικά προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις ενός μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος εργασίας μέσω ενός υψηλού επιπέδου πρακτικής εμπειρίας και μάθησης βάσει σχεδίου. Μαζί με συναδέλφους από όλο τον κόσμο, θα μάθετε να σχεδιάζετε και να εφαρμόζετε πολύπλοκα έργα και καινοτόμες ιδέες με δική σας ευθύνη. Κατόπιν των ανωτέρω οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, κατά την αναθέτουσα αρχή, είναι πλήρως αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν. **3.** Ως προς τη δυνατότητα στήριξης σε τρίτους φορείς: Η διακήρυξη του διαγωνισμού είναι πλήρως σύμφωνη με τις διατάξεις του ν.4412/2016 που προβλέπουν τη δυνατότητα πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής μέσω της στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων. Ειδικότερα, η συγκεκριμένη διακήρυξη, η οποία είναι ίδια με το πρότυπο διακήρυξης της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων στην παράγραφο 2.2.8 «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων» προβλέπει ότι : *«Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.... Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων. Η εκτέλεση των κάτωθι καθηκόντων πρέπει να εκτελείται από μέλη της Ομάδας Έργου, που εργάζονται στην επιχείρηση των οικονομικών φορέων με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αν η προσφορά υποβάλλεται από ένωση οικονομικών φορέων, από μέλη της Ομάδας Έργου, που εργάζονται στην επιχείρηση των συμμετεχόντων στην ένωση, οικονομικών φορέων, με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Ο Υπεύθυνος Ομάδας Έργου • Οι δυο ερευνητές • Οι τρεις επιστήμονες ». Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 413/2018 απόφασης της ΑΕΠΠ «σκ. 5. ...για τη διάγνωση ιδιότητας " τρίτου οικονομικού φορέα" απαιτείται και συγχρόνως αρκεί η παροχή στον προσφέροντα στήριξης για την πλήρωση των συγκεκριμένων κατηγοριών κριτηρίων επιλογής (ως προς τη χρηματοοικονομική και οικονομική επάρκεια και την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα), η οποία παρέχεται με την από τον " τρίτο οικονομικό φορέα" διάθεση προς τον προσφέροντα των από τη διακήρυξη απαιτούμενων και μάλιστα απαιτούμενων ως " κριτήρια επιλογής" περί την οικονομική/χρηματοοικονομική επάρκεια και περί την τεχνική/επαγγελματική ικανότητα, ικανοτήτων, ιδιοτήτων και εν γένει προσόντων τα οποία κατά το γράμμα και το κανονιστικό περιεχόμενο της διακήρυξης έπρεπε να συντρέχουν στο πρόσωπο του προσφέροντος και να κατέχονται και να διατίθενται ευθέως και εξ αρχής από αυτόν, πλην όμως, ακριβώς επειδή δεν τα κατέχει και δεν τα διαθέτει, του επιτρέπεται η παραδεκτή συμμετοχή στη διαδικασία μέσω των ικανοτήτων και ιδιοτήτων, που του παρέχει προς αυτόν τον σκοπό, δηλαδή την παραδεκτή συμμετοχή του και τυχόν ανάδειξή του σε ανάδοχο, ο " τρίτος οικονομικός φορέας" (δηλαδή " δανείζει" τις ικανότητες αυτές στον προσφέροντα, ώστε να του επιτρέψει να καταστεί παραδεκτός μετέχων στη διαδικασία και τυχόν ανάδοχος)».

Ειδικότερα, στήριξη στην τεχνική/επαγγελματική ικανότητα τρίτου οικονομικού φορέα νοείται μόνο όταν ο υποψήφιος δεν διαθέτει την απαιτούμενη από τη διακήρυξη επαγγελματική δραστηριότητα από την οποία συνάγεται ότι

Αριθμός απόφασης: 353/2021

απαιτείται η άσκηση από τον προσφέροντα επαγγέλματος που συνιστάται σε αυτοπρόσωπη παροχή των ζητούμενων υπηρεσιών για την παροχή των οποίων στηρίζεται σε τρίτο (ΑΕΠΠ 413/2018). Στις περιπτώσεις «... όπου η όποια λαμβανόμενη από τον όποιον τρίτο υπηρεσία, εργασία και προϊόν δεν ταυτίζεται με το συμβατικό αντικείμενο που κατά το γράμμα της διακήρυξης θα ανατεθεί προς εκτέλεση από τον ίδιο τον ανάδοχο ή με ρητώς ζητούμενη να συντρέχει στο πρόσωπο του ίδιου του προσφέροντος ιδιότητα, ως κριτήριο επιλογής, ουδέν έτερο απαιτείται να υποβληθεί ως προς τον παραπάνω τρίτο, πέραν όσων ρητά ορίζει η διακήρυξη, αφού τότε ο τρίτος δεν ανήκει, αντίστοιχα, στην έννοια του υπεργολάβου ή του παρέχοντος στήριξη με τις ικανότητές του προς εκ μέρους του προσφέροντος πλήρωση κριτηρίων επιλογής που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του τελευταίου, τρίτο οικονομικό φορέα. Εξάλλου, η ανάληψη μιας συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης συνιστά μια ειδικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία αυτονόητα προϋποθέτει ότι ο ανάδοχος λαμβάνει ένα πλήθος επιμέρους υπηρεσιών και προϊόντων από πλήθος τρίτων, ώστε ο ίδιος ο ανάδοχος να μπορεί να ασκεί τη δραστηριότητά του. Άλλες εξ αυτών είναι αυτονόητες για την ίδια την εν γένει οργανωτική λειτουργία του, άνευ της οποίας δεν μπορεί να εκτελεστεί και καμία επιμέρους δραστηριότητά του (όπως επί παραδείγματι η λογιστική υποστήριξη, η μίσθωση γραφείων έδρας κλπ) και άλλες συνεχονται εμμέσως με την εκ μέρους του αναδόχου δυνατότητα εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου, υπό την έννοια ότι παρέχουν στον ανάδοχο τη δυνατότητα να μπορεί ο ίδιος να εκτελεί κάθε επιμέρους δραστηριότητα του συμβατικού αντικειμένου και αν δεν τις λάβει, δεν θα μπορεί εκείνος να λειτουργεί και να εκτελεί εν όλω ή να εκτελεί τεχνικά ορθά ή νομίμως, τη σύμβαση (επί παραδείγματι η αγορά πρώτων υλών και κάθε είδους αναλωσίμων για την εκτέλεση της σύμβασης, η παροχή πιστοποίησης περί τήρησης περιβαλλοντικών και ποιοτικών προτύπων ως προς την επίμαχη δραστηριότητα, η ασφάλιση οχημάτων και τεχνικών μέσων και η παροχή ασφάλισης αστικής ευθύνης ως προς την επίμαχη δραστηριότητα, όπως στην προκειμένη σύμβαση...». Επιπροσθέτως, αν για την πλήρωση ενός κριτηρίου επιλογής τεχνικής / επαγγελματικής ικανότητας « ο προσφέρων εκτελέσει ο ίδιος, δηλαδή με το προσωπικό του, την άσκηση ιδίου διευθυντικού δικαιώματος επ' αυτού και ως δική του δραστηριότητα, το οικείο μέρος του

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συμβατικού αντικειμένου, αλλά με χρήση μέσου που θα του διαθέσει τρίτος, τότε ο τρίτος αυτός είναι απλώς "τρίτος οικονομικός φορέας" κατά την έννοια του άρ. 307 Ν. 4412/2016» (ΑΕΠΠ 461/2018). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η διακήρυξη επιτρέπει την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής μέσω της στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων καθώς και τη στήριξη στις ικανότητες συμμετεχόντων εταιρειών σε υποψήφια ένωση. Ειδικότερα, η εκτέλεση των καθηκόντων του υπευθύνου της ομάδας έργου, των δύο ερευνητών και των τριών επιστημόνων θα πρέπει να παρέχονται από εργαζόμενους στην επιχείρηση του υποψηφίου ή από εργαζόμενους στην επιχείρηση τρίτου, που δανείζει στον υποψήφιο την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτός παραδεκτά στον διαγωνισμό ή από εργαζόμενους στην επιχείρηση μέλους της υποψήφιας ένωσης, που δανείζει στην υποψήφια ένωση την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτή παραδεκτά στον διαγωνισμό και όχι από εργαζόμενους στις επιχειρήσεις όλων των μελών της υποψήφιας ένωσης. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την ανωτέρω νομολογία της Αρχής σας, ο τρίτος, εν προκειμένω ο υπεύθυνος της ομάδας έργου, οι δύο ερευνητές και οι τρεις επιστήμονες που διαθέτουν τα συγκεκριμένα προσόντα δεν ανήκουν, αντίστοιχα, στην έννοια του υπεργολάβου ή του παρέχοντος στήριξη με τις ικανότητές τους προς εκ μέρους του υποψηφίου πλήρωση κριτηρίων επιλογής που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του τελευταίου, τρίτο οικονομικό φορέα. Και τούτο, διότι, η ανάληψη της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης συνιστά μια ειδικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία αυτονόητα προϋποθέτει ότι ο ανάδοχος λαμβάνει ένα πλήθος επιμέρους υπηρεσιών και προϊόντων από πλήθος τρίτων, ώστε ο ίδιος ο ανάδοχος να μπορεί να ασκήσει τη δραστηριότητά του. Επομένως, η συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα του υποψηφίου αναδόχου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων υπηρεσιών, και την υπηρεσία που παρέχεται από τον υπεύθυνο της ομάδας έργου, τους δύο ερευνητές και των τρεις επιστήμονες συγκεκριμένων προσόντων, προκειμένου, ο υποψήφιος ανάδοχος να μπορεί να ασκήσει τη δραστηριότητά του, ως δική του και να εκτελέσει τη δραστηριότητα που αποτελεί του αντικείμενο του διαγωνισμού. Κατά την αναθέτουσα αρχή, νομίμως η διακήρυξη επιτρέπει τη στήριξη σε επιχείρηση που, μεταξύ άλλων υπηρεσιών, για την εκτέλεση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, διαθέτει και την

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ανωτέρω ζητούμενη παρεχόμενη υπηρεσία από τον υπεύθυνο της ομάδας έργου, τους δύο ερευνητές και των τρεις επιστήμονες συγκεκριμένων προσόντων. Από επιχείρηση δηλαδή, που διαθέτει εργαζόμενους με συγκεκριμένα προσόντα, η οποία δανείζει αυτή στον υποψήφιο την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτός παραδεκτά στον διαγωνισμό ή σε επιχείρηση μέλος της υποψήφιας ένωσης, η οποία διαθέτει εργαζόμενους με συγκεκριμένα προσόντα, που δανείζει αυτή στην υποψήφια ένωση την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτή παραδεκτά στον διαγωνισμό και δεν απαιτεί την πλήρωση του εν λόγω κριτηρίου από όλες τις επιχειρήσεις, μέλη της υποψήφιας ένωσης. Η προσφεύγουσα, χωρίς να επικαλείται και να αποδεικνύει την προκληθείσα από τους συγκεκριμένους όρους της διακήρυξης βλάβη της, ώστε να θεμελιώσει το έννομο συμφέρον της για την άσκηση της παρούσας, αναφέρεται αορίστως, σε δήθεν «περιορισμό» της δυνατότητας στήριξης σε ικανότητα τρίτου, ισχυρισμό, τον οποίο προβάλλει τεχνηέντως προκαλώντας σύγχυση στην έννοια του τρίτου και σε «επέκταση» της δυνατότητας του οικονομικού φορέα να στηριχθεί σε τρίτον, ως προς τα ζητούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, μόνο στην περίπτωση, που υποψήφιος είναι ένωση οικονομικών φορέων και όχι μεμονωμένος υποψήφιος. Συγκεκριμένα, η παράγραφος 2.2.7 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» της διακήρυξης προβλέπει ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με το πρότυπο Διασφάλισης Ποιότητας 9001: 2015 και με το πρότυπο 27001:2013 ή ισοδύναμα. Σε περίπτωση ένωσης αρκεί το εν λόγω κριτήριο να καλύπτεται από ένα τουλάχιστον μέλος αυτής». Στην παράγραφο 2.2.8 «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων» προβλέπει ότι : «Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ουδεμία επέκταση της δυνατότητας στήριξης σε τρίτους προβλέπει η διακήρυξη. Ειδικότερα, η πρόβλεψη της παραγράφου 2.2.7. ορίζει ξεκάθαρα ποιοι οφείλουν να διαθέτουν τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας σε περίπτωση ένωσης, η δε παράγραφος 2.2.8 ορίζει ότι η δυνατότητα στήριξης αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και

Αριθμός απόφασης: 353/2021

χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6). Κατ' ακολουθίαν, οι ανωτέρω όροι της διακήρυξης είναι, κατά την αναθέτουσα αρχή, πλήρως νόμιμοι και οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν.

9. Επειδή, η προσφεύγουσα εμπρόθεσμα και παραδεκτώς, κατ' εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν.4412/2016, κατέθεσε μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ στις 27-1-2021 Υπόμνημα προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

10. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ. 39/2017 ορίζεται ότι: *«1. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου 4412/2016 και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 του ανωτέρω νόμου ενδίκων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής»*. Περαιτέρω, το άρθρο 367 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: *«1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια ...»* και η διάταξη αυτή επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 18 του Π.Δ. 39/2017.

11. Επειδή, όπως έχει νομολογιακά κριθεί, η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως για την ανάθεση της συμβάσεως, καθορίζοντας τα κριτήρια επιλογής και τις ανάγκες της από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση, με τη διακήρυξη, των κριτηρίων επιλογής που κρίνει πρόσφορα ή αναγκαία για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους

Αριθμός απόφασης: 353/2021

κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή σ' αυτόν των διαγωνιζομένων των οποίων η προσφορά δεν πληροί τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους τα κριτήρια επιλογής περιορίζουν τον κύκλο των προσώπων που δύνανται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, η δε σκοπιμότητα της θεσπίσεώς τους απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό [πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 124/2015, 9/2015, 354/2014]. Ελέγχονται, όμως, οι σχετικοί όροι της διακηρύξεως εάν τηρούν την αρχή της ίσης μεταχείρισεως των διαγωνιζομένων και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, καθώς και την αρχή της αναλογικότητας [πρβλ. ΕπΑνΣτΕ 189/2015, 124/2015, 9/2015, 354/2014].

12. Επειδή, οι κανονιστικές ρυθμίσεις, όπως οι θεσπιζόμενοι με την διακήρυξη διαγωνισμού όροι, δεν χρήζουν, ως εκ της φύσεώς τους αιτιολογίας (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 918/2003, 876/2004), η δε Διοίκηση είναι καταρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως ως προς τα προς προμήθεια είδη ή τις προς παροχή υπηρεσίες, καθορίζοντας τα ειδικότερα τα κριτήρια επιλογής και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, ενώ θα πρέπει να θεωρείται ότι απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό η σκοπιμότητα της θεσπίσεως επί μέρους όρων και τεχνικών προδιαγραφών (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 434/2008). Και τούτο διότι όταν ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επικαλείται λόγους με τους οποίους επιχειρεί, υπό την μορφή γενικής αμφισβήτησης της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακήρυξης, να προσδιορίσει, κατά τις δικές τους δυνατότητες, τα προς προμήθεια είδη ή τις προς παροχή υπηρεσίες και να καθορίσει, βάσει δικών του εκτιμήσεων, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, αυτοί οι λόγοι είναι απορριπτέοι ως अपαράδεκτοι (βλ. Επ. Αν. ΣΤΕ 307/2007, Δ.Εφ. Πειραιά 80/2020).

13. Επειδή, συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή έχει την ευχέρεια να καθορίσει τις τεχνικές προδιαγραφές και τα κριτήρια επιλογής, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, του διαγωνισμού με δύο βασικούς περιορισμούς: (α) να μην περιορίζεται ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός και η ευρεία συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες μέσω της επιβολής απαιτήσεων που συρρικνώνουν την ελεύθερη αγορά και (β) να τίθενται κατά τέτοιο τρόπο στο κείμενο της διακήρυξης, ώστε να είναι αρκετά ακριβείς και να μην καταλείπεται

Αριθμός απόφασης: 353/2021

οιαδήποτε αμφιβολία στους προσφέροντες ως προς την κατανόηση και τον προσδιορισμό του αντικειμένου και των απαιτήσεων της διακήρυξης. Επιπρόσθετα, κάθε αναθέτουσα αρχή στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να λαμβάνει υπόψη το κριτήριο της αναλογικότητας υπό την έννοια ότι τυχόν περιοριστικά μέτρα που τίθενται με τους όρους της διακήρυξης μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τον ενωσιακό δίκαιο μόνον εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι: (α) έχουν οριστεί για την εξυπηρέτηση θεμιτού σκοπού δημόσιας τάξης που έχει τεθεί προς το γενικό συμφέρον, (β) εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, (γ) είναι κατάλληλα για την επίτευξη αυτού του επιδιωκόμενου σκοπού και (δ) δεν είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού (βλ. ΔΕΚ απόφαση της 3^η Φεβρουαρίου 1993 Vereniging Veronica Omroep Organisatie κατά Commissariaat voor de Media, C-148/91, σκ. 9, Dieter Kraus κατά Land Baden-Wurttemberg, C-19/92, σκ. 32). Με άλλα λόγια η αναθέτουσα αρχή είναι εκείνη που καθορίζει τις ελάχιστες απαιτούμενες απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, οι οποίες, όμως και πρέπει να συνδέονται και να τελούν σε αναλογία προς το αντικείμενο της σύμβασης και να δικαιολογούνται από τη φύση και το σκοπό της συγκεκριμένης σύμβασης. Επίσης, ως παγίως γίνεται δεκτό, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να επιδιώκουν το ευρύτερο δυνατό άνοιγμα της αγοράς στον ανταγωνισμό με σκοπό την προσέλκυση ευρύτερου φάσματος δυνητικών υποψηφίων. Συνεπώς, προς διασφάλιση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να θεσπίζουν κριτήρια που είναι αμερόληπτα, σαφή και πλήρη, και να αποφεύγουν την πρόβλεψη τυχόν περιορισμών συμμετοχής που δεν σχετίζονται με την καταλληλότητα του οικονομικού φορέα, καθόσον έτσι θεσπίζονται αυθαίρετοι και μη συναρτώμενοι προς τις συνθήκες και το είδος της σύμβασης φραγμοί (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 19ης Μαΐου 2009 στην υπόθεση C-53/07, Assitur Srl κατά Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano, σκ. 16).

14. Επειδή, εν προκειμένω κατά τον όρο 2.2.6. της διακήρυξης, περί τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «2.2.6. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Α. Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς κατά τα (5)

Αριθμός απόφασης: 353/2021

πέντε τελευταία έτη, σωρευτικά τα κατωτέρω υπό στοιχεία (1) και (2) ζητούμενα : Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε κάθε ένα από τα κατωτέρω πεδία. Έργο το οποίο ενδεχομένως, καλύπτει παραπάνω από ένα από τα κατωτέρω αναφερόμενα πεδία, λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση του κριτηρίου αυτού για το ένα μόνο πεδίο. Έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών Υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας Ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών Επισημαίνεται ότι: για την πλήρωση του κριτηρίου, τόσο της ζητούμενης υπό Α1 όσο και υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθούν και δεν θα ληφθούν υπόψη δύο ή/και περισσότερα έργα με σκοπό την κάλυψη αθροιστικά του απαιτούμενου προϋπολογισμού ύψους 100% και 50% του παρόντος διαγωνισμού, αντιστοίχως. για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθεί και δεν θα ληφθεί υπόψη έργο που έχει δηλωθεί για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α1 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι παραπάνω ελάχιστες απαιτήσεις καλύπτονται αθροιστικά από όλα τα μέλη της ένωσης. Β. Να διαθέτουν Ομάδα Έργου, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί με επιστημονική επάρκεια στις απαιτήσεις του Έργου. Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να διαθέτουν Ομάδα Έργου, στην οποία να συμμετέχουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα μέλη: Ένας (1) υπεύθυνος Ομάδας Έργου: Πρόκειται για στέλεχος το οποίο ηγείται της Ομάδας Έργου και πρέπει να διαθέτει τις τεχνικές γνώσεις, την εμπειρία και το κύρος για να καθοδηγεί και να συντονίζει το σύνολο των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο παρόν Έργο. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται: α. Πτυχιούχος πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τεχνοοικονομικά συστήματα. β. Με τουλάχιστον δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Δύο (2) ερευνητές: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με διδακτορικό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, δύο ερευνητές των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας ερευνητής των Οικονομικών Επιστημών και ένας ερευνητής των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή διδακτορικός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.».

15. Επειδή, επί του πρώτου λόγου προσφυγής, σχετικά με την απαίτηση της διακήρυξης για χρηματοοικονομική επάρκεια και δη «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Α. Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς κατά τα (5) πέντε τελευταία έτη, σωρευτικά τα κατωτέρω υπό στοιχεία (1) και (2) ζητούμενα: 1. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού. 2. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε κάθε ένα από τα κατωτέρω πεδία. Έργο το οποίο ενδεχομένως, καλύπτει παραπάνω από ένα από τα κατωτέρω αναφερόμενα πεδία, λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση του κριτηρίου αυτού για το ένα μόνο πεδίο. • Έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών • Υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας · Ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης · Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών. Επισημαίνεται ότι: - για την πλήρωση του κριτηρίου, τόσο της ζητούμενης υπό Α1 όσο και υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθούν και δεν θα ληφθούν υπόψη δύο ή/και περισσότερα έργα με σκοπό την κάλυψη αθροιστικά του απαιτούμενου προϋπολογισμού ύψους 100% και

Αριθμός απόφασης: 353/2021

50% του παρόντος διαγωνισμού, αντιστοίχως. - για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α2 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας δεν επιτρέπεται να δηλωθεί και δεν θα ληφθεί υπόψη έργο που έχει δηλωθεί για την πλήρωση του κριτηρίου της ζητούμενης υπό Α1 τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας», λεκτέα είναι τα εξής: Όσον αφορά στις απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας έχει κριθεί ότι όρος διακήρυξης αναφερόμενος σε προηγούμενες συμβάσεις οι οποίες προσδιορίζονται σε αξία τουλάχιστον ίση με το 100% της υπό ανάθεση σύμβασης για τρία επιμέρους έτη (συνολικά δε για την τριετία σε 300%) θέτει μια ιδιαίτερως υψηλή και δυσανάλογη προς το αντικείμενο της σύμβασης απαίτηση τεχνικής επάρκειας, η οποία ευνοεί τη συμμετοχή περιορισμένου αριθμού διαγωνιζομένων και σε κάθε περίπτωση περιορίζει το δικαίωμα συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δυσχερώς δύνανται να ανταποκριθούν με ίδια μέσα στην εν λόγω ελάχιστη απαίτηση τεχνικής ικανότητας (βλ. ΑΕΠΠ 468/2018). Επίσης, όρος διακήρυξης αναφερόμενος στην υποχρέωση των οικονομικών φορέων να έχουν εκτελέσει επί ποιινή αποκλεισμού συγκεκριμένο και υψηλό αριθμό συμβάσεων εισάγουν ένα αυθαίρετο ποσοτικό κριτήριο, το οποίο δεν δικαιολογείται και δύναται αντικειμενικά να δημιουργήσει δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, οι οποίοι διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επαγγελματική ικανότητα στο ίδιο αντικείμενο με λιγότερες όμως συμβάσεις από τις απαιτούμενες (βλ. ΑΕΠΠ 829/2019). Ομοίως, όρος διακήρυξης αναφερόμενος στην υποχρέωση των οικονομικών φορέων να διαθέτουν για την παραδεκτή συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία εμπειρία μόνο σε φορείς του δημοσίου τομέα, περιορίζει υπέρμετρα τον ελεύθερο ανταγωνισμό και αντίκειται στις προστατευόμενες αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας διότι εισάγει ανεπίτρεπτη διάκριση της αποκτηθείσας εμπειρίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (βλ. ΑΕΠΠ 979/2019). Εν προκειμένω, με τον προσβαλλόμενο όρο χρηματοοικονομικής επάρκειας η αναθέτουσα αρχή ζητεί από τον συμμετέχοντα οικονομικό φορέα να έχει εκτελέσει για την παραδεκτή συμμετοχή στην υπόψη διαγωνιστική διαδικασία συμβάσεις που ανέρχονται σε συνολικό ύψος μεγαλύτερο από το 300% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Τούτο προκύπτει από το ότι η αναθέτουσα αρχή ορίζει ότι απαιτείται οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς να έχουν εκτελέσει ένα

Αριθμός απόφασης: 353/2021

έργο με προϋπολογισμό ανώτερο από το 100% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και σωρευτικώς να έχουν εκτελέσει και τέσσερα έργα σε συγκεκριμένα «πεδία», ο προϋπολογισμός καθενός εκ των οποίων να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 50% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ($4 \times 50\% = 200\%$). Μάλιστα η αναθέτουσα αρχή έχει διευκρινίσει αφενός ότι το υπό 1 έργο δεν μπορεί να συμπίπτει με τα τέσσερα επιμέρους έργα (υπό 2), αφετέρου ότι τα τέσσερα επιμέρους έργα (υπό 2) θα πρέπει να καλύπτονται από τέσσερις αυτοτελείς μεταξύ τους συμβάσεις, ακόμη κι αν οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν μία σύμβαση που καλύπτει δύο ή περισσότερα εξ' αυτών. Με τον τρόπο, όμως, αυτό η αναθέτουσα αρχή προβλέπει έναν αμιγώς ποσοτικό περιορισμό των συμβάσεων που πρέπει να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς για την συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία. Έτσι για την εκτέλεση μία σύμβασης με συνολική εκτιμώμενη αξία 410.463,71€, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να έχουν εκτελέσει συμβάσεις συνολικής αξίας 1.231.391,13€. Επί του ισχυρισμού δε της αναθέτουσας αρχής ότι ο προϋπολογισμός της υπό ανάθεση σύμβαση ανερχόμενος σε 410.463,71€ για 2 έτη και συνεπώς σε 205.231,855€ για 1 έτος είναι ανάλογο με το αντικείμενο της σύμβασης, διότι σε ετήσιο επίπεδο είναι σαν να ζητείται από τους οικονομικούς φορείς να έχουν εκτελέσει συμβάσεις με προϋπολογισμό τουλάχιστον ίσο με ποσοστό 60% της αξίας της σύμβασης, κρίνεται αβάσιμος. Τούτο διότι αν ληφθεί υπόψη ότι πράγματι η αξία της υπό ανάθεση σύμβασης για ένα έτος είναι 205.231,855 ευρώ, ενώ το επίμαχο κριτήριο απαιτεί την εκτέλεση, σε βάθος πενταετίας, συμβάσεων συνολικού προϋπολογισμού 1.231.391,13€ ($300\% \times 410.463,71\text{€}$) και συνεπώς κατ' έτος την εκτέλεση συμβάσεων προϋπολογισμού 246.278,226 ευρώ ($1.231.391,13\text{€}/5$) προκύπτει ότι ζητείται η εκτέλεση ποσοστού περίπου 120% της αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης σε ετήσιο επίπεδο. Εξάλλου, η αναθέτουσα αρχή δεν αναφέρει κάποιο συγκεκριμένο ισχυρισμό περί της ύπαρξης ειδικών λόγων δημοσίου συμφέροντος για την πρόβλεψη της σχετικής απαίτησης, αναγόμενων κατά τρόπο ειδικό στο αντικείμενο και τις απαιτήσεις εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης. Ο περιορισμός, ως τίθεται με το συγκεκριμένο όρο της διακήρυξης, κρίνεται δυσανάλογος και υπέρμετρος, αλλά και απρόσφορος για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των οικονομικών φορέων. Και τούτο διότι, βάσει

Αριθμός απόφασης: 353/2021

του όρου αυτού δεν θεωρείται ικανός ένας οικονομικός φορέας που έχει εκτελέσει 2 συμβάσεις που καλύπτουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις μόνο και μόνο επειδή οι συμβάσεις αυτές είναι δύο και όχι πέντε. Και εξ' αντιδιαστολής, ένας οικονομικός φορέας αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία παρόλο που μπορεί να έχει εκτελέσει έξι ή περισσότερες συμβάσεις, οι οποίες αθροιστικά καλύπτουν τις προβλεπόμενες απαιτήσεις. Περαιτέρω, όμως, ούτε από ποιοτική άποψη η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς *«τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού»* πρόσφορη και αναγκαία, εάν ληφθεί υπόψη το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Κατά το Παράρτημα Ι της διακήρυξης, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης δεν συνίσταται στη συμβουλευτική υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής για την υλοποίηση εκ μέρους της ενός συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου ούτε περιγράφεται με οποιονδήποτε τρόπο. Η μόνη, δε, σχέση που έχει η παρούσα σύμβαση με τη συγκεκριμένη απαίτηση έγκειται αποκλειστικά και μόνον στο ότι συγχρηματοδοτείται από πόρους του ΕΣΠΑ. Όμως, η εμπειρία των οικονομικών φορέων δεν μπορεί να καθορίζεται βάσει της πηγής της χρηματοδότησης της σύμβασης, όταν μάλιστα το συμβατικό αντικείμενο δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την διαχείριση και παρακολούθηση ενός συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου και για το λόγο αυτό είναι απρόσφορη για τη διασφάλιση της ικανότητας των οικονομικών φορέων να εκτελέσουν το συμβατικό αντικείμενο. Ούτε δικαιολογείται για ποιο λόγο ένας φορέας που έχει εκτελέσει μία απολύτως όμοια κατά αντικείμενο σύμβαση με την υπό ανάθεση δεν θεωρείται ικανός επειδή η σύμβαση αυτή δεν συγχρηματοδοτήθηκε από πόρους του ΕΣΠΑ ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι *«.....το Ινστιτούτο μας έχει πλούσια δράση σε πληθώρα αντικειμένων, όμως, δεν διαθέτει πολυάριθμο προσωπικό και επομένως αποφάσισε να συμπεριλάβει στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης την υποχρέωση παροχής βοήθειας από τον ανάδοχο στις υποχρεώσεις που απαιτούνται για την καταβολή της χρηματοδότησης. Με άλλα λόγια, αποφασίσαμε ο ανάδοχος να καταθέτει τα παραδοτέα και τα δεδομένα εκτέλεσης της σύμβασης με τέτοιο τρόπο που να μας διευκολύνει, ώστε να απαιτείται λιγότερη από μέρους μας επεξεργασία για την κατάθεση*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

των απαιτούμενων για την έγκριση της χρηματοδότησης εγγράφων προόδου» δεν αποτυπώνεται και δεν περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους της προσβαλλόμενης διακήρυξης. Επιπρόσθετα με τη συγκεκριμένη απαίτηση υφίσταται διάκριση σε βάρος οικονομικών φορέων που έχουν εκτελέσει παρόμοιες συμβάσεις στον ιδιωτικό τομέα και όχι στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, κατά τα λοιπά η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής να έχουν εκτελέσει οι οικονομικοί φορείς τέσσερις επιμέρους συμβάσεις στα πεδία που περιγράφονται στον όρο 2.2.6. περ. Α' υποπερ. 2 της διακήρυξης κρίνεται σαφής, ορισμένη και ανάλογη. Συγκεκριμένα τα πεδία αυτά αφορούν α) την έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών, β) την υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας, γ) την ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης και δ) την ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών. Ως προς το πεδίο έρευνας και τεχνολογίας στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών, αυτό αφορά στην ικανότητα πρόβλεψης οικονομικοκοινωνικών μεγεθών και δεικτών, στην αναγνώριση οικονομικών κινδύνων που οδηγούν σε κρίσεις και στην πρόληψη αυτών. Για το λόγο αυτό δικαιολογείται οι υποψήφιοι να διαθέτουν εμπειρία σε έργα έρευνας και τεχνολογίας, ειδικά σε ότι αφορά την αναγνώριση δυνητικών κινδύνων και την ανάπτυξη μεθοδολογιών για την αποφυγή αυτών. Πρόκειται δηλαδή για την ανάπτυξη νέων μεθόδων περιλαμβάνοντας μάλιστα την πιλοτική εφαρμογή τους σε πραγματικές συνθήκες, όπως αποδεικνύεται και από την ανάλυση των παραδοτέων της σύμβασης. Συγκεκριμένα, το Παραδοτέο 1.4: "Πακέτο εργαλείων για την έγκαιρη διάγνωση κρίσεων αγοράς εργασίας" και το Παραδοτέο 1.5: "Μεθοδολογία και προσδιορισμός παραμετροποιημένης ενημέρωσης των επιχειρήσεων κατά κλάδο" απαιτούν ο ανάδοχος μέσω ερευνών και με τη χρήση νέων τεχνολογιών και μεθόδων να ανιχνεύσει και να βοηθήσει στην πρόληψη κινδύνων και κρίσεων. Ως προς το πεδίο της υποστήριξης υποδομών του δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας, αυτό σχετίζεται με τις ιδιαιτερότητες λειτουργίας του

Αριθμός απόφασης: 353/2021

δημοσίου τομέα και όχι του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος φέρει εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά. Δεδομένου ότι το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης αφορά στην εφαρμογή νέων τεχνικών ανάπτυξης και αύξησης της απασχολησιμότητας στο ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως προκύπτει από το Πακέτο Εργασίας 3 "Ανάπτυξη σχεδίων Δράσης για την αντιμετώπιση των κρίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα", αλλά και τη Φάση 3: Ενέργειες σύστασης του μηχανισμού - Πιλοτική εφαρμογή, δικαιολογείται η εμπειρία του αναδόχου στη δημιουργία και υποστήριξη της αναθέτουσας αρχής στην εφαρμογή νέων υποδομών στήριξης της αγοράς εργασίας με σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας. Ως προς το πεδίο ανάπτυξης εργαλείου σχεδιασμού για την ικανοποίηση αναγκών, που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης, δικαιολογείται η εμπειρία του αναδόχου καθόσον για την επιτυχή εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης απαιτείται η συγκέντρωση στοιχείων από διαφορετικές πηγές, τόσο από την Ελλάδα, όσο και από το εξωτερικό, η εξειδικευμένη επεξεργασία των ανομοιογενών αυτών στοιχείων, μέσω πρωτότυπων αλγορίθμων οικονομικής ανάλυσης, ειδικά διαμορφωμένων για τη συγκεκριμένη σύμβαση, οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα να προβλεφθεί η πορεία βασικών δεικτών της οικονομίας και κυρίως της αγοράς εργασίας, ενέργειες οι οποίες θα εκτελούνται μέσω αυτοματοποιημένου πληροφοριακού συστήματος. Ως εκ τούτου δικαιολογείται οι υποψήφιοι να διαθέτουν εμπειρία στην ανάπτυξη εργαλείων προσομοίωσης και σεναρίων για την εξαγωγή συμπερασμάτων μέσω πρωτότυπων υπολογιστικών συστημάτων. Μάλιστα, κατά την εκτέλεση της Φάσης 3 και της Πιλοτικής Εφαρμογής του μηχανισμού θα εκτελεστούν δοκιμές, προσομοιώσεις και αξιολόγηση της αποδοτικότητας του συνόλου του μηχανισμού και του υπολογιστικού συστήματος με την εξαγωγή συμπερασμάτων σε περιοδικές εκθέσεις. Ως προς το πεδίο ανάπτυξης πληροφοριακού συστήματος για παροχή ψηφιακών υπηρεσιών δικαιολογείται η προηγούμενη σχετική εμπειρία του αναδόχου, δεδομένου ότι το αντικείμενο εκτέλεσης της σύμβασης περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός πολύπλοκου και πρωτότυπου πληροφοριακού συστήματος, το οποίο θα δέχεται δεδομένα από διάφορες πηγές, σε διαφορετικές μορφές, θα τα επεξεργάζεται και θα εξάγει χρήσιμα συμπεράσματα και προβλέψεις. Επομένως, οι υποψήφιοι οφείλουν

Αριθμός απόφασης: 353/2021

να έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία στην ανάπτυξη τέτοιων πληροφοριακών συστημάτων, τα οποία όχι μόνο δύνανται να επεξεργαστούν τα δεδομένα, αλλά και να εξάγουν λογικά συμπεράσματα μέσω της επεξεργασίας αυτής που θα εφαρμοστούν σε Δημόσιους Οργανισμούς, Ενώσεις Επιχειρήσεων, Μεμονωμένες Επιχειρήσεις κ.α. Η εν λόγω απαιτούμενη γνώση συνέχεται με το σύνολο του αντικειμένου της σύμβασης, όπως το Παραδοτέο 1.5: "Μεθοδολογία και προσδιορισμός παραμετροποιημένης ενημέρωσης των επιχειρήσεων κατά κλάδο", το οποίο αφορά την ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος, που θα παρέχει ψηφιακές υπηρεσίες, τη Φάση 3, της Πιλοτικής Εφαρμογής του Μηχανισμού που αξιολογείται και τροποποιείται καταλλήλως το πληροφοριακό σύστημα, καθώς και το Πακέτο Εργασίας 2: "Προσαρμογή και οριστικοποίηση των εργαλείων βάσει των αποτελεσμάτων της πιλοτικής εφαρμογής του μηχανισμού" όπου πραγματοποιείται η οριστικοποίηση της ανάπτυξης του πληροφοριακού συστήματος του μηχανισμού. Τούτων δοθέντων δεν προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή υποκαθιστά το συγκεκριμένο κριτήριο ποιοτικής επιλογής με απαιτήσεις που έχουν περισσότερο τον χαρακτήρα τεχνικών προδιαγραφών, ως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Κατά όλων των παραπάνω, προκύπτει ότι η απαίτηση του όρου 2.2.6. Α. 1 και 2 της διακήρυξης κατά το μέρος με το οποίο ζητείται «Α. Να έχουν εκτελέσει επιτυχώς κατά τα (5) πέντε τελευταία έτη, σωρευτικά τα κατωτέρω υπό στοιχεία (1) και (2) ζητούμενα: 1. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 100% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού. 2. Τουλάχιστον ένα Συγχρηματοδοτούμενο ή Ευρωπαϊκό έργο με προϋπολογισμό ύψους 50% ή μεγαλύτερο του προϋπολογισμού παρόντος διαγωνισμού σε κάθε ένα από τα κατωτέρω πεδία» είναι μη αναγκαία, απρόσφορη για την επιτυχή εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης και δυσανάλογη, περιορίζουσα κατ' αποτέλεσμα τον ανταγωνισμό και για το λόγο αυτό τυγχάνει ακυρωτέα. Ωστόσο, η απαίτηση της διακήρυξης ο συμμετέχων να έχει προηγούμενη εμπειρία στα προαναφερθέντα 4 πεδία που αφορούν α) στην έρευνα και τεχνολογία στην ανίχνευση και πρόληψη κινδύνων με χρήση νέων τεχνολογιών, β) στην υποστήριξη Υποδομών του Δημόσιου τομέα με στόχο την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας, γ) στην ανάπτυξη Εργαλείου Σχεδιασμού για την Ικανοποίηση Αναγκών γενικότερα που περιλαμβάνει συλλογή/ανάλυση

Αριθμός απόφασης: 353/2021

δεδομένων και δημιουργία υπολογιστικού εργαλείου προσομοίωσης και δ) στην ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος για παροχή Ψηφιακών Υπηρεσιών τυγχάνουν σαφή, ορισμένα και ανάλογα με την υπό ανάθεση σύμβαση.

16. Επειδή, όσον αφορά στους προβαλλόμενους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας σχετικά με το όρο 2.2.6 περ. Β' της διακήρυξης κατά τον οποίο «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Β. Να διαθέτουν Ομάδα Έργου, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί με επιστημονική επάρκεια στις απαιτήσεις του Έργου. Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να διαθέτουν Ομάδα Έργου, στην οποία να συμμετέχουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα μέλη: · Ένας (1) υπεύθυνος Ομάδας Έργου: Πρόκειται για στέλεχος το οποίο ηγείται της Ομάδας Έργου και πρέπει να διαθέτει τις τεχνικές γνώσεις, την εμπειρία και το κύρος για να καθοδηγεί και να συντονίζει το σύνολο των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο παρόν Έργο. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται: α. Πτυχιούχος πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τεχνοοικονομικά συστήματα. β. Με τουλάχιστον δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Δύο (2) ερευνητές: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με διδακτορικό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, δύο ερευνητές των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας ερευνητής των Οικονομικών Επιστημών και ένας ερευνητής των Θετικών Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή διδακτορικός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: ✓ Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. · Τρεις (3) Επιστήμονες: α. Πτυχιούχοι πανεπιστημιακού ιδρύματος με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Ειδικότερα, τρεις επιστήμονες των κατωτέρω τομέων, ήτοι ένας επιστήμονας των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών, ένας επιστήμονας των Οικονομικών Επιστημών και ένας επιστήμονας των Θετικών

Αριθμός απόφασης: 353/2021

Επιστημών, των οποίων ένας εκ των δύο τίτλων σπουδών τους (προπτυχιακός ή μεταπτυχιακός) πρέπει να είναι σε έναν από τους κατωτέρω τομείς: ✓ Στον τομέα των Κοινωνικών ή Πολιτικών/Ευρωπαϊκών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Οικονομικών Επιστημών. ✓ Στον τομέα των Θετικών Επιστημών. β. Με τουλάχιστον πενταετή εμπειρία επαγγελματική εμπειρία σχετική με το έργο, ήτοι εμπειρία στον τομέα συμβουλευτικών υπηρεσιών και ειδικότερα σε υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων ή Ευρωπαϊκών προγραμμάτων», διατυπώνονται τα ακόλουθα: Εν προκειμένω, ως προς όλα τα μέλη της ομάδας έργου, η αναθέτουσα αρχή ζητεί, ομοίως ως άνω, να έχουν εμπειρία στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, την οποία περιορίζει αποκλειστικά και μόνον στην εμπειρία υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων ή ευρωπαϊκών έργων. Παρόλα αυτά, όπως ήδη αναλύθηκε στην ανωτέρω σκέψη 15 της παρούσας, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης δεν σχετίζεται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ως προς την παρακολούθηση και διαχείριση συγχρηματοδοτούμενου ή ευρωπαϊκού έργου. Αντιθέτως, το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης έγκειται στη δημιουργία σε εθνικό επίπεδο ενός μηχανισμού έγκαιρης ενημέρωσης επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση κρίσεων. Συνεπώς, η σχετική απαίτηση είναι μη συναφής, απρόσφορη και μη αναγκαία σε σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και δημιουργεί διάκριση της εμπειρίας των συγκεκριμένων μελών της ομάδας έργου βάσει είτε της προέλευσης της χρηματοδότησης των συμβάσεων που επικαλούνται, είτε του φορέα για τον οποίο υλοποιήθηκαν, αποκλείοντας πλήρως τον ιδιωτικό τομέα. Η απαίτηση τα μέλη της ομάδας έργου να διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων ή ευρωπαϊκών έργων δεν μπορεί να αναχθεί σε καθοριστικό κριτήριο για την αξιολόγηση της ικανότητάς τους να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της υπό ανάθεση σύμβασης δεδομένου ότι το αντικείμενο της σύμβασης δεν σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση ενός τέτοιου έργου. Κατά τούτο λοιπόν η συγκεκριμένη απαίτηση είναι ακυρωτέα. Περαιτέρω, ειδικά ως προς τον Υπεύθυνο Έργου, πέραν από την εμπειρία στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων και ευρωπαϊκών έργων, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί να διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στα τεχνοοικονομικά συστήματα. Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι ο

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συγκεκριμένος τίτλος σπουδών αντιστοιχεί σε ένα και μοναδικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, το οποίο παρέχεται με τη συνεργασία του ... και του ... και ως εκ τούτου ο συγκεκριμένος όρος είναι προδήλως φωτογραφικός και περιοριστικός. Στον αντίποδα, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της υποστηρίζει ότι «μεταπτυχιακά προγράμματα σε τεχνοοικονομικά προγράμματα παρέχουν οκτώ (8) ιδρύματα και δη αυτά που αναφέρθηκαν και στη σκέψη 8 της παρούσας. Ωστόσο, ακόμη και εάν γίνει δεκτό ότι όντως ο μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών στα τεχνοοικονομικά συστήματα παρέχεται από οκτώ (8) και όχι από (1) ίδρυμα, εντούτοις από τη γραμματική αποτύπωση του πληττόμενου όρου της διακήρυξης σε συνδυασμό με την τυπικότητα και δεσμευτικότητα των όρων της διακήρυξης, δεν προκύπτει με τρόπο σαφή και ορισμένο η δυνατότητα επίκλησης και των 8 αυτών. Τούτο διότι από τους 8 συνολικά τίτλους σπουδών που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή, μόνον ένας έχει τον ακριβή τίτλο που ζητείται από τη διακήρυξη, ήτοι ο μεταπτυχιακός τίτλος του ΠΜΣ «Τεχνοοικονομικά Συστήματα» του ..., ενώ υπάρχει και ένας ακόμη που τον προσεγγίζει, χωρίς να συμπίπτει επακριβώς με αυτόν, ήτοι ο μεταπτυχιακός τίτλος του ΠΜΣ «Τεχνοοικονομικά Συστήματα στη Διοίκηση». Αντιθέτως, οι λοιποί περιγραφόμενοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή, ναι μεν είναι συναφείς με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και κατάλληλοι για αυτό, πλην όμως δεν αντιστοιχούν στο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών που ζητείται από τη διακήρυξη. Συνεπώς, βάσει της αρχής της τυπικότητας, ένας φορέας που θα επικαλεστεί κάποιον εξ' αυτών κινδυνεύει να αποκλειστεί από τη διαγωνιστική διαδικασία. Ως εκ τούτου η σχετική απαίτηση της διακήρυξης ο Υπεύθυνος της Ομάδας Έργου να διαθέτει μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τεχνοοικονομικά συστήματα είναι ασαφής και άρα ακυρωτέος.

17. Επειδή, όσον αφορά στην προσβαλλόμενη από την προσφεύγουσα απαίτηση του όρου 2.2.6. περ. Β' υποπερ. i) της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία «ο υπεύθυνος της Ομάδας Έργου, οι ερευνητές και οι επιστήμονες της Ομάδας Έργου πρέπει να εργάζονται στην επιχείρηση των υποψήφιων οικονομικών φορέων με σχέση εξαρτημένης εργασίας», λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Κατά την προσφεύγουσα ο όρος αυτός αποκλείει πλήρως τη δυνατότητά της να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων, όπως στις ικανότητες εξωτερικών συνεργατών, για την κάλυψη των ελάχιστων

Αριθμός απόφασης: 353/2021

απαιτήσεων που προβλέπονται για τα μέλη της ομάδας έργου. Εν προκειμένω, κατά τον όρο 2.2.8. της διακήρυξης, που αφορά στην στήριξη στην ικανότητα τρίτων, ορίζονται τα εξής «Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.....». Εκ του όρου αυτού συνάγεται ότι η διακήρυξη επιτρέπει την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής μέσω της στήριξης στις ικανότητες τρίτων φορέων, καθώς και τη στήριξη στις ικανότητες συμμετεχόντων εταιρειών σε υποψήφια ένωση. Ειδικότερα, η εκτέλεση των καθηκόντων του υπευθύνου της ομάδας έργου, των δύο ερευνητών και των τριών επιστημόνων θα πρέπει να παρέχονται από εργαζόμενους στην επιχείρηση του υποψηφίου ή από εργαζόμενους στην επιχείρηση τρίτου που δανείζει στον υποψήφιο την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτός παραδεκτά στον διαγωνισμό ή από εργαζόμενους στην επιχείρηση μέλους της υποψήφιας ένωσης, που δανείζει στην υποψήφια ένωση την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτή παραδεκτά στον διαγωνισμό και όχι από εργαζόμενους στις επιχειρήσεις όλων των μελών της υποψήφιας ένωσης. Σε κάθε περίπτωση, ο τρίτος, εν προκειμένω ο υπεύθυνος της ομάδας έργου, οι δύο ερευνητές και οι τρεις επιστήμονες που διαθέτουν τα συγκεκριμένα προσόντα δεν ανήκουν, αντίστοιχα, στην έννοια του υπεργολάβου ή του παρέχοντος στήριξη με τις ικανότητές τους προς εκ μέρους του υποψηφίου πλήρωση κριτηρίων επιλογής που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο του τελευταίου, τρίτο οικονομικό φορέα. Και τούτο, διότι, η ανάληψη της

Αριθμός απόφασης: 353/2021

συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης συνιστά μια ειδικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία αυτονόητα προϋποθέτει ότι ο ανάδοχος λαμβάνει ένα πλήθος επιμέρους υπηρεσιών και προϊόντων από πλήθος τρίτων, ώστε ο ίδιος ο ανάδοχος να μπορεί να ασκεί τη δραστηριότητά του. Επομένως, η συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα του υποψηφίου αναδόχου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων υπηρεσιών, και την υπηρεσία που παρέχεται από τον υπεύθυνο της ομάδας έργου, τους δύο ερευνητές και των τρεις επιστήμονες συγκεκριμένων προσόντων, προκειμένου, ο υποψήφιος ανάδοχος να μπορεί να ασκήσει τη δραστηριότητά του, ως δική του και να εκτελέσει τη δραστηριότητα που αποτελεί του αντικείμενο του διαγωνισμού. Συνεπώς, νομίμως, η διακήρυξη επιτρέπει τη στήριξη σε επιχείρηση που, μεταξύ άλλων υπηρεσιών, για την εκτέλεση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας διαθέτει και την ανωτέρω ζητούμενη παρεχόμενη υπηρεσία από τον υπεύθυνο της ομάδας έργου, τους δύο ερευνητές και των τρεις επιστήμονες συγκεκριμένων προσόντων. Από επιχείρηση δηλαδή που διαθέτει εργαζόμενους με συγκεκριμένα προσόντα, η οποία δανείζει αυτή στον υποψήφιο την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτός παραδεκτά στο διαγωνισμό ή σε επιχείρηση μέλος της υποψήφιας ένωσης, η οποία διαθέτει εργαζόμενους με συγκεκριμένα προσόντα, που δανείζει αυτή στην υποψήφια ένωση την εν λόγω ικανότητα, προκειμένου να συμμετάσχει αυτή παραδεκτά στο διαγωνισμό και δεν απαιτεί την πλήρωση του εν λόγω κριτηρίου από όλες τις επιχειρήσεις, μέλη της υποψήφιας ένωσης. Τούτων δοθέντων, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο σχετικός λόγος προσφυγής.

18. Επειδή, όσον αφορά στην προσβαλλόμενη από την προσφεύγουσα απαίτηση του όρου 2.2.7. της διακήρυξης και τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι, κατά παράβαση των ρητών προβλέψεων του άρθρου 78 του Ν. 4412/2016, με τον όρο αυτό δίδεται η δυνατότητα σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς να αναλάβουν τη σύμβαση χωρίς να συμμορφώνονται με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία κατά τα λοιπά ζητούνται από το σύνολο των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, λεκτέα είναι τα ακόλουθα: Κατά τον όρο 2.2.7 της διακήρυξης "Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας" προβλέπεται ότι *"Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με το πρότυπο Διασφάλισης Ποιότητας 9001: 2015 και με το πρότυπο 27001:2013 ή*

Αριθμός απόφασης: 353/2021

ισοδύναμα. Σε περίπτωση ένωσης αρκεί το εν λόγω κριτήριο να καλύπτεται από ένα τουλάχιστον μέλος αυτής". Επίσης, κατά τον προαναφερθέντα όρο 2.2.8 της διακήρυξης "Στήριξη στην ικανότητα τρίτων" προβλέπεται ότι : "Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς.». Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ουδεμία επέκταση της δυνατότητας στήριξης σε τρίτους προβλέπει η διακήρυξη. Ειδικότερα, η πρόβλεψη της παραγράφου 2.2.7. ορίζει σαφώς ποιοι οφείλουν να διαθέτουν τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας σε περίπτωση ένωσης, η δε παράγραφος 2.2.8 ορίζει ότι η δυνατότητα στήριξης αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6). Τούτων δοθέντων, απορριπτέος ως αβάσιμος κρίνεται ο σχετικός λόγος προσφυγής.

19. Επειδή, τέλος, ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης και της διαφάνειας, σε περίπτωση ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών, όπως στην υπό κρίση διακήρυξη, πρέπει να ακυρωθεί η διακήρυξη στο σύνολό της (βλ. ΣΤΕ 1135/2010· ΣΤΕ ΕΑ 1089/2009· ΣΤΕ 2951-52/2004· ΔΕΕ, Απόφαση της 4.12.2003, Υπόθεση C-448/2001, ENV AG Wienstrom GmbH κ.λ.π, σκέψεις 92-95).

20. Επειδή, κατόπιν όσων αναλύθηκαν ανωτέρω, η εξεταζόμενη προδικαστική προσφυγή κρίνεται εν μέρει δεκτή ως βάσιμη και η προσβαλλόμενη διακήρυξη πρέπει να ακυρωθεί για τους λόγους που αναλύονται στις σκέψεις 15 και 16 της παρούσας.

21. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το με κωδικό ... ηλεκτρονικό παράβολο, ποσού 2.052,30€, πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αριθμός απόφασης: 353/2021

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει τη με αρ. υπ' αρ. πρωτ. ... (ΑΔΑΜ ... 2020-12-02) διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής για τους λόγους που αναλύονται στις σκέψεις 15 και 16 της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του με κωδικό ... ηλεκτρονικού παραβόλου, ποσού 2.052,30€.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στον Άγ.Ιωάννη Ρέντη στις 2-2-2021 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 22-2-2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΜΑΡΙΑ